

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTRO ĮSAKYMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTRO 2010 M. SAUSIO 27 D. ĮSAKYMO NR. D1-79 „DĖL MIŠKO KIRTIMŲ TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO“ PROJEKTO DERINIMO PAŽYMA

Nr.	Institucija, rašto data ir Nr.	Pastabos ir pasiūlymai	Argumentai ir motyvai
1.	Lietuvos miškininkų sąjunga, 2023-12-06	Lietuvos miškininkų sąjunga valdyboje (prezidiume) šiandien apsvaustė Medžiapjūtės taisyklių projektą Nr. 23-16881 ir konstatuoja, jog greituoju būdu, nespecialistų surašyti taisyklių pakeitimai yra pertekliniai, nesudarysiantys galimybių pageidaujamaam efektui, tarnaujantys siaurai interesų grupei. Dar daugiau, kokybiškesnį, t. y. gamtinį miškininkavimą galima pasiekti jau dabar esančių teisės aktų, nusakančių miškininkavimo praktiką, rėmuose; tereikia tik noro juos tinkamai įgyvendinti ir efektyviai kontroliuoti, kaip jų laikomasi.	Neatsižvelgta, nors sutinkame, kad galiojantis reglamentavimas užtikrina galimybes pasiekti tikslus, numatytus rengiant įsakymo projektą ir pripažįstame, kad šis įsakymo projektas galėtų būti tobulinamas, tačiau manome, kad griežtesnis sanitarinių miško kirtimų technologijų reglamentavimas būtinas siekiant išvengti galimo jų neigiamo poveikio saugomoms vertybėms.
2.	Aplinkosaugos koalicija, 2023-12-06 Nr. ANVOK-229	Suprantame, kad šis pakeitimas rengiamas skubiai, reaguojant į susidariusią situaciją dėl sanitarinių kirtimų ir negali apimti visų būtinų pokyčių. Vertiname, kad miškų kirtimą, atkūrimą, sanitarinę apsaugą, leidimų išdavimą ir kitas ūkines veiklas reglamentuojančios tvarkos neatitinka skirtingų ūkininkavimo tikslų pagal Miškų įstatyme nustatytas miškų grupes. Todėl lygiagrečiai skubiam pakeitimui prašome inicijuoti esminę ūkininkavimą miškuose nustatančių tvarkų peržiūrą.	Neatsižvelgta. Kadangi visų Miško kirtimų taisyklių peržiūra numatyta priėmus šiuo metu svarstomo Miškų įstatymo pakeitimo projektą.
3.	Lietuvos miško ir žemės savininkų asociacija, 2023-12-05,	Atkreipiame Aplinkos ministerijos dėmesį, kad Aplinkos ministerijos iniciatyva įvedant <u>papildomus</u> naujus apribojimus naudojimui privačiuose miškuose (kurių nėra numatyta įstatymais) <u>yra prasilenkiama su teisėkūros reikalavimais,</u> kadangi tokio masto inicijuojami apribojimai gali būti nustatomi <u>tik įstatymu ir jei už tai savalaikiai ir pilnoje apimtyje atlyginama.</u> Todėl teikdama pakeitimo projekte už Miško kirtimo taisyklių 9 punkte numatomus papildomus suvaržymus <u>Aplinkos</u>	Neatsižvelgta. Medžių privalomų palikti miško kirtimų metu reglamentavimas priskirtinas prie technologinių reikalavimų, o vadovaujantis Miškų įstatymo 16 str. 2 dalimi miško kirtimo būdai, aplinkosaugos ir technologiniai reikalavimai

	Nr. 50	<p><u>ministerija privalo numatyti ir kompensacijas miškų savininkams.</u> Kol su teikiamu projektu nebus numatyta kompensavimo tvarka bei šaltinis, teisiškai yra nepriimtina nustatyti papildomus apribojimus, nes tai pažeistų teisėtų lūkesčių ir privačios nuosavybės apsaugos principus.</p>	nustatomi aplinkos ministro tvirtinamose Miško kirtimų taisyklėse.
4.	Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnyba, 2023-12-07 Nr. 4-01-10241	<p>Specialiųjų tyrimų tarnybos nuomone, minėtos Projekto nuostatos svarstyti keliais aspektais:</p> <p>1.1.1. Projektu siūlomomis Taisyklių 9.2 papunkčio nuostatomis nustatomos alternatyvos, apibrėžiančios, kokius medžius biologinės įvairovės išsaugojimui kirtimus atliekantis asmuo privalo palikti (toliau – <i>paliktini medžiai</i>) miško kirtimų biržėse (t. y. numatoma, kad asmuo privalo palikti tam tikrą kiekį arba <i>senesnių</i>, arba <i>storesnių negu vidutiniai medžiai medyne</i> medžių skaičių).</p> <p>Formuluotė, kad paliktini medžiai parenkami <i>atsižvelgiant į vidutinių medžių medyne storį</i> arba <i>amžių</i> suponuoja nuomonę, kad priimant sprendimą dėl konkrečių medžių palikimo galimai įvertinamos visų biržėse augančių medžių ypatybės (amžius ir storis).</p> <p>Specialiųjų tyrimų tarnybos nuomone, atvejais, kada plynieji ar pagrindiniai kirtimai vykdomi biržėse, kuriose vyrauja jaunuolynai (t. y. medžiai (priklausomai nuo rūšies) nuo 1 iki 40 metų), tokia aplinkybė gali lemti, kad itin didelis jaunuolynams priskirtinų medžių (pavyzdžiui: kelių metų savaiminukų medžių) kiekis turės reikšmės itin mažiems „vidutinių medžių medyne“ (o tuo pačiu ir paliktinų medžių) rodikliams (amžiui ir storiui). Šiuo atveju manytume, kad minėtomis Projekto nuostatomis nustatomas teisinis reglamentavimas sudaro sąlygas nesąžiningo elgesio pasireiškimui, kada kirtimus atliekantys asmenys iškirs vertingiausias medžius, o biologinės įvairovės išsaugojimui (pavyzdžiui: argumentuojant tuo, kad dėl itin didelio jaunuolynų skaičiaus „vidutinis“ medžių amžius / storis nėra didelis) paliks nereikšmingus medžius.</p> <p>1.1.2. Mūsų nuomone, gali būti svarstyti, ar aukščiau išdėstyta pastaba nėra aktuali ir Projektu siūlomų Taisyklių 9.1 papunkčio nuostatomis: nors nuostatų konstrukcija ir suponuoja nuomonę, kad paliktini medžiai ir yra brandžių medžių grupėse, tačiau reikalavimai dėl paliktinių medžių storio ir amžiaus siejami su vidutinių medžių medyne (taigi, galimai visoje biržėje, kurioje atliekami kirtimai) rodikliais.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Plynieji ar pagrindiniai kirtimai negali būti vykdomi biržėse, kuriose vyrauja jaunuolynai, kadangi tai draudžia Miško kirtimų taisyklių 7 p.</p> <p>Vidutinis medyno amžius ir skersmuo nustatomi miškų inventorizacijos metu, informacija kaupiama ir skelbiama Lietuvos Respublikos miškų valstybės kadastrė, todėl negali keistis atsižvelgiant į biržės konfigūraciją.</p> <p>Vadovaujantis Miškų įstatymo 5 str. 4¹ d. 1 p. šio reikalavimo kontrolę vykdo Aplinkos apsaugos departamentas prie Aplinkos ministerijos.</p>

		<p>1.1.3. Iš Projekto neaišku, pagal kokius kriterijus turėtų būti parenkami kiti gyvi paliktini medžiai, kadangi nei Projektu, nei galiojančiu teisės aktu jokie reikalavimai jiems nenumatomi.</p> <p>Dėl minėtos priežasties kirtimus atliekantiems asmenims sudaroma diskrecinė teisė patiems spręsti, kokius medžius įgyvendinant minėtas Projekto nuostatas reikia palikti.</p> <p>1.1.4. Nei iš Projekto, nei iš galiojančio teisės akto neaišku, kaip užtikrinama minėtų nuostatų įgyvendinimo kontrolė.</p> <p>Tokia aplinkybė išplečia kirtimus atliekančių asmenų diskrecijos ir nesąžiningo elgesio pasireiškimo galimybes.</p> <p>Atsižvelgdama į aukščiau išdėstytą, Specialiųjų tyrimų tarnyba manytų, kad siekiant išvengti korupcijos rizikos veiksnių pasireiškimo Projekto nuostatos turėtų būti tobulinamos konkretinant paliktinų medžių kriterijus (pavyzdžiui: galėtų būti nustatomas minimalus medžių, kurie turėtų būti vertinami nustatant „vidutinių medžių medyne“ rodiklius, amžius; įvertinimas galėtų būti atliekamas atsižvelgiant į iškertamų medžių rodiklius ar pan.) ir numatant jų įgyvendinimo kontrolės priemones.</p> <p><i>Atlikus Projekto antikorupcinį vertinimą darytina išvada, kad juo siūlomos nuostatos gali būti ydingos antikorupciniu požiūriu, kadangi galimai sudarytų sąlygas miškų kirtimus atliekančių asmenų nesąžiningam elgesiui ir diskrecijai priimant sprendimus dėl paliktinų medžių parinkimo;</i></p>	
5.	<p>AB „Energijos skirstymo operatorius“ 2023 m. gruodžio 6 d. raštas Nr. 23KR-SD-12673</p>	<p>Pažymėtina, kad dar 2022 metais AB „Energijos skirstymo operatorius“ 2022 m. gegužės 23 d. raštu Nr. 22KR-SD-5013 kreipėsi į Aplinkos ministeriją, kuriame išdėstė problematiką dėl Miško kirtimo taisyklių taikymo, kurią pastebėjo kaip skirstomųjų tinklų operatorius vykdydamas tinklų priežiūrą ir visuomenei svarbią energijos persiuntimo veiklą.</p> <p>Bendrovės 0,4 – 35 kV elektros tinklą sudaro daugiau nei 75 tūkst. km oro linijų. Net neįvertinus dabartinio energijos ir darbų kainų kilimo, visų elektros oro linijų kabeliavimas kainuotų daugiau nei 3 mlrd. eurų. Šios investicijos būtų įtraukiamos į elektros energijos įkainius, kurie šiuo metu yra labai didelį ir dar labiau padidintų juos iki vartotojams nepakeliamos ribos. Atsižvelgus į tai, Bendrovė tose elektros</p>	<p>Neatsižvelgta, kadangi energetikos tinklų apsaugos zonose gali augti gamtiniu požiūriu labai vertingi, biologinei įvairovei svarbūs medžiai, nekeltys pavojaus energetikos tinklams. Šiuo metu Lietuvos agrarinių ir miško mokslų centro (toliau – LAMMC) Miškų institutas rengia Elektros tinklams pavojų keliančių medžių ir krūmų kirtimo rekomendacijas. Gavus šio darbo ataskaitą numatoma atitinkamai tikslinti šios srities reglamentavimą.</p>

	<p>oro linijose, kurios nepatenka į artimiausių penkių metų oro linijų kabeliavimo planus, kerta elektros tinklams pavojų keliančius medžius arba krūmus.</p> <p>Vadovaujantis energetikos ministro tvirtinamomis Elektros tinklų apsaugos taisyklėmis, elektros tinklų apsaugos zonoje elektros tinklams pavojų keliančiu medžiu arba krūmu laikomas medis arba krūmas, kurio aukštis yra didesnis už atstumą nuo medžio arba krūmo iki elektros tinklų (elektros oro linijų, elektros kabelių oro linijų, transformatorinių, transformatorių pastočių, srovės keitimo stočių, skirstyklų, skirstomųjų punktų) ir virsdamas ar lūždamas gali sutrikdyti inžinerinės infrastruktūros veiklą ar padaryti kitokios žalos (toliau – Pavojingas medis).</p> <p>Bendrovė pastebėjo, kad atliekant plynuosius pagrindinius miško kirtimus, pagal Miško kirtimų taisyklių reikalavimus, miško savininkai / valdytojai arba jų samdyti rangovai palieka pavienius Pavojingus medžius ar jų grupes šalia elektros oro linijų (nuotraukos pridedamos). Tai sukelia pavojų ir grėsmę saugiam elektros oro linijų eksploatavimui, nes šie elektros tinklams pavojų keliantys medžiai yra aukštesni nei atstumas nuo jų iki elektros linijos, neturi užuovėjos, yra lengvai pažeidžiami vėjo, todėl dažniausiai ir griūna ant elektros oro linijų ir nutraukia laidus ar sulaužo atramas, taip sukeldami gedimus sutrikdant elektros energijos tiekimą ir(ar) persiuntimą ilgam laikui.</p> <p>Manome, kad Miško kirtimų taisyklių 9.1 ir 9.2 punktuose turi būti numatyta ne tik kiek gyvų ir negyvų medžių turi būti paliekama vykdant plynuosius pagrindinius kirtimus, bet ir kad šie paliekami medžiai turi būti (augti) ne mažesniu atstumu iki elektros oro linijų nei jų aukštis.</p> <p>Atsižvelgdama į aukščiau išdėstyta, Bendrovė nepritaria Projektu keičiamų Miško kirtimų taisyklių 9.1 ir 9.2 punktų redakcijai.</p> <p>Siūlome keisti Miško kirtimų taisyklių 9.1 ir 9.2 punktus, numatant, kad ne tik kiek gyvų ir negyvų medžių turi būti paliekama vykdant plynuosius pagrindinius kirtimus, bet ir kad šie paliekami medžiai turi būti (augti) ne mažesniu atstumu iki</p>	
--	--	--

		elektros oro linijų nei jų aukštis.	
6.	Lietuvos Respublikos energetikos ministerija, 2023-12-20, Nr. (22.2-24 Mr)3-3-1918	Atkreipiame dėmesį ir siūlome atsižvelgti į AB „Energijos skirstymo operatorius“ 2023 m. gruodžio 6 d. raštu Nr. 23KR-SD-12673 „Dėl aplinkos ministro įsakymo projekto“ pateiktas pastabas Projektui.	Neatsižvelgta, kadangi energetikos tinklų apsaugos zonose gali augti gamtiniu požiūriu labai vertingi, biologinei įvairovei svarbūs medžiai, nekeliantys pavojaus energetikos tinklams. Šiuo metu LAMMC Miškų institutas rengia Elektros tinklams pavojų keliančių medžių ir krūmų kirtimo rekomendacijas. Gavus šio darbo ataskaitą numatoma atitinkamai tikslinti šios srities reglamentavimą.
7.	Lietuvos Respublikos energetikos ministerija, 2023-12-20, (22.2-24 Mr)3-3-1918	Siūlome papildyti Projektą nuostata, numatančia, kad 9.1 ir 9.2 papunkčių reikalavimai netaikomi energetikos tinklų apsaugos zonose.	Neatsižvelgta, kadangi energetikos tinklų apsaugos zonose gali augti gamtiniu požiūriu labai vertingi, biologinei įvairovei svarbūs medžiai, nekeliantys pavojaus energetikos tinklams. Šiuo metu LAMMC Miškų institutas rengia Elektros tinklams pavojų keliančių medžių ir krūmų kirtimo rekomendacijas. Gavus šio darbo ataskaitą numatoma atitinkamai tikslinti šios srities reglamentavimą.
8.	Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba, 2023-12-08, Nr. V3-2369	Tarnybos nuomone, visose IIA grupės miškuose ir III grupės saugomų teritorijų miškuose, kurių tikslas pirmiausia yra biologinės įvairovės ir kraštovaizdžio apsauga, turėtų būti paliekamas didesnis kiekis biologinei įvairovei svarbių medžių, neturėtų būti ribojamas paliekamų medžių kiekis. Be to, palikti tam tikrą kiekį senų, stambių ir negyvų ar pažeistų medžių, svarbu ir vykdant atrankinius pagrindinius miško kirtimus. Todėl siūlome tokiuose miškuose dvigubinti paliekamų biologinei įvairovei svarbių, grupėmis paliekamų medžių skaičių, neriboti paliekamų medžių grupių ploto bei numatyti, kad minėtos biologinei įvairovei svarbios medžių grupės paliekamos ir vykdant atrankinius pagrindinius miško kirtimus, atitinkamai prašome pakoreguoti Įsakymo projekto 9.1. ir 9.2. papunkčius.	Atsižvelgta iš dalies. Atsisakyta paliekamų nekirstinų medyno dalių maksimalaus ploto ribojimo. Plynaisiais ir atvejinais pagrindiniais miško kirtimams iškertamas visas brandus medynas, paliekami tik biologinei įvairovei svarbūs medžiai pagal Taisyklių 9 p. reikalavimus, tačiau atrankiniais pagrindiniais miško kirtimais medynas negali būti iškirstas (bendras paliekamų augti medžių skalsumas ne mažesnis

			kaip 0,6), todėl netikslinga paliekamame medyne dar atrinkinėti paliekamus medžius.
9.	Lietuvos miško ir žemės savininkų asociacija, 2023-12-05, Nr. 50	<p>Siūlome tikslinti ir papildyti įsakymo 1.2. punktą:</p> <p>1.2. Pakeičiu 9 punktą ir jį išdėstau taip: „9. Biologinei įvairovei išsaugoti II-IVA miškų grupių miškuose privaloma: 9.1. didesnėse kaip 1 ha plynųjų ar atvejinių pagrindinių miško kirtimų biržėse palikti ne mažesnio kaip 5 arų, bet ne didesnio kaip 5 procentų biržės ploto nekirstas brandžių medžių grupes, kuriose būtų ne mažiau kaip 7 gyvus medžius gyvi medžiai 1 ha (atrinktus iš kertamame sklype augančių įvairių biologiškai vertingų medžių rūšių, iš kurių ne mažiau kaip 3 būtų senesni arba storesni negu vidutiniai medžiai medyne, su mikrobuveinėmis, uokšais ir pan.), prioritetiškai biologinei įvairovei vertingose miško ekosistemos dalyse (pvz., šlapynėse, šaltiniuose vietose, prie upelių, lomose, šlaituose) ir/ar abiotiniams veiksniams atspariose įvairių rūšių medžių ir krūmų grupėse, kuriose trakas, pomiškis ir antro ardo medžiai nekertami, neįrengiami valksmai, nešalinama negyva mediena; jeigu tokių vietų nėra, — brandžių medžių grupę palikti prie biržės ribos su nekertamu mišku, ir ne mažiau kaip 3 negyvus storesnio kaip 20 cm skersmens (1,3 m aukštyje) medžius 1 ha (jeigu tokių medžių nėra, reikia – palikti ar galima padaryti atitinkamą kiekį stuobrių, storesnio kaip 20 cm skersmens 1,3 m aukštyje);</p> <p><u><i>Paaiškinimas:</i></u> <i>1) Svarbiausias paliekamų bioįvairovei medžių atrinkimo kriterijus - medžio vertė bioįvairovės požiūriu. O kaip tikslinga palikti bioįvairovės medžius visame kertamame plote (arba grupėmis, arba pavieniuis) priklauso nuo konkrečios situacijos. Siekiant kertamame plote palikti biologinei įvairovei naudingiausių gyvus medžius bei krūmus (miškinės obelis, klevus, laukines kriaušes, bukus, blindes, šermukšnius, qžuolus ir pan.), kurie po medžiapjūtės nebūtų greitai pažeidžiami abiotinių veiksnių (pvz., nulaužiami ar išverčiami stiprių vėjų), reikėtų suteikti galimybę didesniai lankstumui - palikimui atrinkti kuo įvairesnių medžių rūšių (kurių dalis, ar ir visi, gali būti atsparūs abiotiniams veiksniams ir augdami pavieniui), arba paliekant grupėse, kurias sudaro bioįvairovei paliekami medžiai su</i></p>	<p>Atsižvelgta iš dalies. Manome, kad biologinės įvairovės medžių palikimas grupėmis užtikrins didesnę jų atsparumą neigiamiems veiksniams. Paliekamų grupių paskirtis: inicijuoti ir paspartinti miško faunos ir floros atkūrimą iškirtoje biržės dalyje želdinių ir jaunuolyno augimo fazėse, prisidėti prie naujo medyno struktūros įvairovės, užtikrinti senų medžių ir su jais susijusių mikrobuveinių buvimą, tapti įvairių formų ir suirimo stadijų negyvos medienos šaltiniu.</p> <p>Atsisakyta siūlyto naujo reikalavimo padaryti atitinkamą kiekį stuobrių. Dėl 9.3 p. – Projektas patikslintas, nurodant 5 proc. didesnius skersmenis, nei nustatyti Lietuvos nacionalinį Miškų priežiūros tarybos (angl. Forest Stewardship Council) miškų valdymo standarte.</p>

	<p><i>krūmais (jei tokių yra).</i></p> <p><i>Be to, šiame punkte nederėtų užkirsti kelio palikti kitais aspektais vertingus biologinei įvairovei medžius (mikrobuveinės, uoksai, drevės ir pan.), o tam tikrais atvejais tai netgi mažintų rūšinę įvairovę (pvz. našiamo pušyne gali būti beržo priemaiša, kurio skersmuo bus mažesnis nei vidutinis medyno).</i></p> <p><i>2) Įsakymo projekto 1.2 punktu siūlomi Kirtimo taisyklių 9 punkto pakeitimai visais atvejais privalomai palikti ne mažesnio kaip 5 arų ploto nekirstas brandžių medžių grupės <u>galimai prieštarautų</u> galiojančio Miškų įstatymo 2 straipsnio 7 ir 26 punktams [26. Plynasis pagrindinis miško kirtimas – pagrindinis miško kirtimas, kai biržėje iškertami visi medžiai, išskyrus sėklinius, biologinei įvairovei svarbius medžius, saugomo pomiškio grupes. Po kirtimo likę medžiai <u>nesudaro medyno.</u>] Galima prognozuoti, kad palikti 5 arai brandžių, nekertamų medžių galės pavirsti į atskirą sklypą, arba tiesiog toks plotas bus prijungiamas prie gretimo sklypo.</i></p> <p><i>3) paliekamų bioįvairovės medžių biržės ploto procento, kaip kriterijaus, siūlytume <u>nenaudoti.</u> Geriau ir toliau taikyti paprastą fiksuoti ir patikrinti (jei kyla poreikis) kriterijų- paliekamų medžių skaičių pagal aptartus parametrus. Taipogi, 5 proc. biržės ploto laikytume pertekliniu reikalavimu (vidutiniškai tai būtų 17-20 medžių vienam biržės hektarui, kas tolygu <u>papildomiems reikalavimams</u> biosferos poligonuose, už kuriuos šiuo metu jau yra numatytos kompensacijos). Dar vienas argumentas- tokio mažo ploto skaičiavimas galimai <u>iššauks subjektyvų vertinimą</u>, pvz.: savininkas plotą paskaičiuos pagal užimamą lajų plotį, atvažiavęs inspektorius skaičiuos nuo medžio kamieno iki kamieno ir 5 arų negaus. Fiksuojamas pažeidimas ir administracinė bauda, o jei savininkas juridinis asmuo be baudos dar ir ekonominė sankcija, kuri gali būti ir keli tūkstančiai</i></p> <p><i>4) papildomi įsipareigojimai, kurie šiuo metu yra prisiimami <u>savanoriškai sertifikuojant</u> miškus, turėtų tokiais ir išlikti, nes sertifikuojant paprastai prisiimami papildomi įsipareigojimai, viršijantys nacionalinių teisės aktų reikalavimus.</i></p> <p><i>5) abejotinas sumanymas privalomai „padaryti stuobrį“, siūlome keisti-</i></p>	
--	--	--

		<p>„galima padaryti“. Stuo briu laikomas beviršūnis medžio stiebas, kurio skersmuo 1 m aukštyje yra 20 cm, o aukštis – minimaliai- 1m. Kitaip tariant – aukštas kelmas. Ir niekas aukštesnio (jei kertama rankiniu būdu, o ne su kirtimo mašina) nedarys, nes tai yra elementariai yra nesaugu.</p> <p>[...] 9.3. biržėje palikti visus, matuojant 1,3 m nuo žemės aukštyje, storesnio kaip 80 cm skersmens ažuolus (jei tokių nėra, 1 ha palikti ne mažiau kaip vieną storesnį kaip 50 cm skersmens 1,3 m aukštyje ažuolą), 90 cm — drebulės, maumedžius, uosius, 80 cm — pušis, 70 cm — bukus, klevus, vinkšnas, guobas, liepas, 60 cm — skirpstus, skroblus (jei tokių yra); [...]</p> <p><u>Paaiškinimas:</u> Neaišku kuo paremti įsakymo projekte siūlomi maksimalūs skersmenys, nuo kurių visi stambesni medžiai turėtų būti paliekami. Manytume, kad bendrose Kirtimų taisyklėse yra pakankama nustatyti <u>bendrą minimalų būtiną paliekamų bioįvairovės medžių skaičių</u>- kadangi dar didesni apribojimai, jei pertekliniai, jau galėtų būti įvedinėjami tik atlyginant miško savininkams už dėl įvedamų apribojimų patiriamus nuostolius. Todėl tam geriau pasitelkti rinkos iniciatyvas, kadangi kiti didesnio skersmens nekirstinų biologinei įvairovei svarbių gyvų medžių kriterijai yra jau įtvirtinti jau Lietuvoje plačiai taikomame FSC standarte (skersmenys sertifikuotiems miškams yra didesni (ažuolui – virš 140 cm; drebulėi – virš 120 cm;) ir įvardijama daugiau, tikrai vertingų gamtai, medžių rūšių). Siūlome remtis gerąja, nusistovėjusia savanoriškai įgyvendinama praktika, kam nereikia valstybės biudžeto lėšų kompensacijų mokėjimui. Taipogi, reikia turėti omenyje, kad kuomet bioįvairovei paliekami stambūs medžiai rūšių, kurios neilgaamžės, tai po kurio laiko išvirsdami tokie medžiai pažeidžia nemažus plotus jau ūgtelėjusio jaunuolyno</p>	
10.	Medienos perdirbėjų asociacija, 2023-12-06, S-2023-12-1	<p>Siūlome išbraukti siūlomus pakeitimus ir palikti dabar galiojančią 9.1 taisyklių punkto redakciją.</p> <p>9.1. didesnėse kaip 1 ha plynųjų ar atvejinių pagrindinių miško kirtimų biržėse palikti ne mažesnio kaip 5 arų, bet ne didesnio kaip 5 procentų biržės ploto nekirstas brandžių medžių grupes, kuriose būtų ne mažiau kaip 7 gyvi medžiai</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Manome, kad biologinės įvairovės medžių palikimas grupėmis užtikrins didesnę jų atsparumą neigiamiems veiksniams. Paliekamų grupių paskirtis: inicijuoti ir paspartinti miško faunos ir floros atkūrimą iškirtoje biržės dalyje</p>

		<p>1 ha (iš kurių ne mažiau kaip 3 būtų senesni arba storesni negu vidutiniai medžiai medyne) biologinei įvairovei vertingose miško ekosistemos dalyse (pvz., šlapynėse, šaltiniuose vietose, prie upelių, lomose, šlaituose); jeigu tokių vietų nėra, – brandžių medžių grupę palikti prie biržės ribos su nekertamu mišku, ir ne mažiau kaip 3 negyvus storesnio kaip 20 cm skersmens (1,3 m aukštyje) medžius 1 ha (jeigu tokių medžių nėra, – palikti ar padaryti atitinkamą kiekį stuobrių, storesnio kaip 20 cm skersmens 1,3 m aukštyje);</p> <p>Paaikškinimas: Šiuo metu galiojančioje redakcijoje viskas aiškiai išvardinta, o naujai siūlomoje atsiranda daug neaiškumų:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Įsakymo projekto siūlomi Kirtimo taisyklių 9 punkto pakeitimai visais atvejais privalomai palikti ne mažesnio kaip 5 arų ploto nekirstas brandžių medžių grupės galimai prieštarautų galiojančio Miškų įstatymo 2 straipsnio 7 ir 26 punktams [26. Plynasis pagrindinis miško kirtimas – pagrindinis miško kirtimas, kai biržėje iškertami visi medžiai, išskyrus sėklinius, biologinei įvairovei svarbius medžius, saugomo pomiškio grupes. Po kirtimo likę medžiai <u>nesudaro medyno.</u>] Galima prognozuoti, kad palikti 5 arai brandžių, nekertamų medžių galės pavirsti į atskirą sklypą, arba tiesiog toks plotas bus prijungiamas prie gretimo sklypo. • paliekamų bioįvairovės medžių biržės ploto procento, kaip kriterijaus, siūlytume nenaudoti. Geriau ir toliau taikyti paprastą fiksuoti ir patikrinti (jei kyla poreikis) kriterijų - paliekamų medžių skaičių pagal aptartus parametrus. Taipogi, 5 proc. biržės ploto laikytume pertekliniu reikalavimu (vidutiniškai tai būtų 17-20 medžių vienam biržės hektarui, kas tolygu papildomiems reikalavimams biosferos poligonuose, už kuriuos šiuo metu jau yra numatytos kompensacijos). Dar vienas argumentas - tokio mažo ploto skaičiavimas galimai iššauks subjektyvų vertinimą, pvz.: savininkas plotą paskaičiuos pagal užimamą lajų plotį, atitinkamos tarnybos skaičiuos nuo medžio kamieno iki kamieno ir 5 arų negaus; 	<p>želdinių ir jaunuolyno augimo fazėse, prisidėti prie naujo medyno struktūros įvairovės, užtikrinti senų medžių ir su jais susijusių mikrobuveinių buvimą, tapti įvairių formų ir suirimo stadijų negyvos medienos šaltiniu.</p> <p>Dėl Taisyklių 9.3 p. – Projektas patikslintas, nurodant 5 proc. didesnius skersmenis, nei nustatyti Lietuvos nacionalinį Miškų priežiūros tarybos (angl. Forest Stewardship Council) miškų valdymo standarte.</p>
11.	Medienos perdirbėjų	Siūlome išbraukti 9.3	Atsižvelgta iš dalies. Projektas patikslintas, nurodant 5 proc.

	asociacija, Nr. 2023-12-06, S-2023-12-1	<p style="color: red;">9.3. biržėje palikti visus, matuojant 1,3 m nuo žemės aukštyje, storesnio kaip 80 cm skersmens ąžuolus (jei tokių nėra, 1 ha palikti ne mažiau kaip vieną storesnį kaip 50 cm skersmens 1,3 m aukštyje ąžuolą), 90 cm – drebulės, maumedžius, uosius, 80 cm – pušis, 70 cm – bukus, klevus, vinkšnas, guobas, liepas, 60 cm – skirpstus, skroblus (jei tokių yra);</p> <p style="color: blue;">Paaikškinimas: Neaišku kuo paremti įsakymo projekte siūlomi maksimalūs skersmenys, nuo kurių visi stambesni medžiai turėtų būti paliekami. Kiti didesnio skersmens nekirstinų biologinei įvairovei svarbių gyvų medžių kriterijai yra jau įtvirtinti Lietuvoje plačiai taikomame FSC standarte (skersmenys sertifikuotiems miškams yra didesni (ąžuolui – virš 140 cm; drebulėi – virš 120 cm;) ir įvardijama daugiau, tikrai vertingų gamtai, medžių rūšių). Siūlome remtis gerąja, nusistovėjusia savanoriškai įgyvendinama praktika, kam nereikia valstybės biudžeto lėšų kompensacijų mokėjimui.</p>	didesnius skersmenis, nei nustatyti Lietuvos nacionalinį Miškų priežiūros tarybos (angl. Forest Stewardship Council) miškų valdymo standarte.
12.	Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba, 2023-12-08, Nr. V3-2369	Vykdam miško kirtimus Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ paukščių apsaugai svarbiose teritorijose, kurios patvirtintos Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2014 m. kovo 14 d. įsakymu Nr. D1-281 „Dėl paukščių apsaugai svarbių teritorijų nustatymo“, turi būti vadovaujama minėtu įsakymu nustatytais ir patvirtintais paukščių apsaugos tikslais. Atsižvelgiant į tai, prašome papildyti Miško kirtimų taisyklių 10 p. tokia nuostata: „ Vykdam miško kirtimus visų grupių miškuose, esančiuose Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ paukščių apsaugai svarbiose teritorijose, vadovaujama paukščių apsaugos tiksluose nurodytais apribojimais, kurie patvirtinti Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2014 m. kovo 14 d. įsakymu Nr. D1-281 „Dėl paukščių apsaugai svarbių teritorijų nustatymo“. “	Neatsižvelgta , kadangi siūlymas nesusijęs su Projekto tikslais. Šis Projektas parengtas reaguojant į atvejus, kad plynųjų sanitarinių miško kirtimų metu rekreaciniuose miškuose iškertami vertingi medžiai, Projekte siūlomi pakeitimai nesusiję su šiuo VSTT siūlomu pakeitimu. Pastabos ir pasiūlymai, kurie nesusiję su projekto tikslais, bus apsvarstyti ateityje keičiant šį įsakymą.
13.	VĮ Valstybinių miškų urėdija, 2023-12-06	„50 ² . Įvykdžius miško kirtimus II miškų grupės ir saugomose teritorijose, kurios registruotos Saugomų teritorijų valstybės kadastrė, esančiuose III miškų grupės miškuose , būtina užlyginti gilesnes kaip 30+5 cm gylio provėžas nuo kirtavietės iki medienos sandėlio, padarytas iš kirtavietės traukiant medieną ir (arba) išvežant miško kirtimo atliekas liekanas .“	Atsižvelgta iš dalies. Kaip kompromisinis sprendimas, vertinant visas dėl šio pakeitimo gautas pastabas, siūloma nustatyti, kad privaloma būtų užlyginti gilesnes kaip 20 cm provėžas, padarytas tik miško keliuose, ir kad šis reikalavimas galiojotų II miškų

		<p><i>Atsižvelgiant į ūkininkavimo tikslus, ūkininkavimo režimą ir pagrindines funkcines paskirtis atskirose miškų grupėse, siūlome Projekto 50² punktą patikslinti, jog būtina provėžas užlyginti II miškų grupės ir saugomose teritorijose, kurios registruotos Saugomų teritorijų valstybės kadastrė, esančiuose III miškų grupės miškuose.</i></p> <p><i>Pažymėtina, kad moksliniuose darbuose nurodoma, jog normalaus drėgnumo augaviečių kertamuose medynuose, naudojant medienos ruošos techniką su plačiomis padangomis (pvz. padangų plotis – 70 cm) iškirsto sklypo teritorijoje pasitaiko provėžos, kurių didžiausias gylis yra iki 15–20 cm, tačiau kitokia padėtis susidaro ištraukiant medieną iš medynų, iškirstų laikiniai užmirkusiose ir užmirkusiose augavietėse, kur provėžos siekia iki 30–50 cm, kartais ir daugiau.</i></p>	<p>grupės ir saugomų teritorijų, kurios registruotos Saugomų teritorijų valstybės kadastrė, miškuose.</p>
14.	<p>Aplinkosaugos koalicija, 2023-12-06 Nr. ANVOK-229</p>	<p>Vykdam kirtimus kirtimo biržėse ir keliuose iki jų įspaudžiamos gilos provėžos, pažeidžiamas dirvožemis.</p> <p>Miškų įstatymo 9 str. 3 dalyje nurodyta, kad “Miško naudotojai privalo sutvarkyti naudojant mišką sudarkytus miško plotus taip, kad jie tiktų naudoti pagal paskirtį, tausoti miško kelius, sausinimo sistemas ir kitus technologinius įrenginius, nepažeisti miško valdytojų, savininkų ir kitų naudotojų teisių bei teisėtų interesų.”.</p> <p>Pritariame, kad miškų kirtimų taisyklėse svarbu reglamentuoti minimalius provėžų sutvarkymo reikalavimus. Bet pasiūlytas punktas reikalaujant užlyginti tik gilesnes nei 15 cm gylio provėžas, o tai neatitinka Miškų įstatymo. Tokio gylio provėžos itin apsunkina pėsčiųjų ir dviratininkų judėjimą, kelius palieka sunkiai pravažiuojamais nepaaukštintiems automobiliams.</p> <p>Siūlome tikslinti pasiūlytas formuluotes: 502. ir 712. „Įvykdžius miško kirtimus, [per nustatytą laiką] būtina pilnai atstatyti buvusią miško kelių ir takų būklę, kitur užlyginti gilesnes kaip 15 cm gylio provėžas nuo kirtavietės iki medienos sandėlio, padarytas iš kirtavietės traukiant medieną ir (arba) išvežant miško kirtimo atliekas.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Kaip kompromisinis sprendimas, vertinant visas dėl šio pakeitimo gautas pastabas, siūloma nustatyti, kad privaloma būtų užlyginti gilesnes kaip 20 cm provėžas, padarytas tik miško keliuose, ir kad šis reikalavimas galėtų II miškų grupės ir saugomų teritorijų, kurios registruotos Saugomų teritorijų valstybės kadastrė, miškuose..</p>
15.	<p>Miško darbų rangovų asociacija, 2023-12-05 Nr. 23-12-05/018</p>	<p>Asociacija kategoriškai nesutinka su išdėstytais nuostatomis.</p> <p>Teikiame paaiškinimą ką reiškia šių siūlomų pataisų priėmimas dirbantiems miško ruošos darbus ir kokios pasekmės dėl to kiltų:</p> <p>Tokie planuojami kirtimų taisyklių pakeitimai atims net tik ūpą toliau planuoti miško kirtimo ir ištraukimo paslaugų vykdymą bei tolimesnį investavimą į techniką, bet ir tiesiogiai sumažins rangovų gretas (o rangovų trūkumas manau jaučiamas</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Kaip kompromisinis sprendimas, vertinant visas dėl šio pakeitimo gautas pastabas, siūloma nustatyti, kad privaloma būtų užlyginti gilesnes kaip 20 cm provėžas, padarytas tik miško keliuose, ir kad šis reikalavimas galėtų II miškų</p>

	<p>daugelyje valstybinės miškų urėdijos padalinių). Ką reiškia provėžų lyginimas miškuose, ypač šlapiuose: laikinai užmirkstančiuose, pelkinių augaviečių, aukštapelkių ir kituose ypatingų sąlygų miškuose? Turbūt tai supranta tik rangovai, privačių miškų savininkai ir urėdijos atstovai, kurie yra gyvai matę darbus miškuose, ypač tuose kur sąlygos sunkios? Provėžų išlyginimo siūlymas prie sandėlio kelio, kuris reikalingas medienos išvežimui miškovežiais, kaip ir turi logikos, bet siūlymas provėžas išlyginti miške nuo kirtavietės iki sandėlio dažniausiai yra sudėtingas ir brangus procesas, nes išvežimų kelių provėžų lyginimui, esant pelkinėje vietovėje, ar priklausant nuo klimatinė sąlygų, reikalinga speciali vikšrinė technika, kurios įsigijimas ir išlaikymas kainuoja brangiai arba tiesiog per brangiai (jeigu nebus naujo papildomo logiško įkainio už tokius darbus), o ir tokių paslaugų užsakymas kainuoja dideles papildomas išlaidas. Kartais dėl klimato sąlygų ar ypatingų vietovės sąlygų provėžų lyginimo darbai nėra įmanomi su jokia technika. Reikia turėti omenyje, kad nuo kirtavietės iki sandėlio išvežimo kelias dažnai būna laikinas, per senus kitos kirtavietės valksmus ar panašiai, tam naudojamos miško kvartalinės technologinės linijos, kurios nėra joks kelias, traukimo atstumas gali siekti ir kelis kilometrus. Grunte yra ir kelmų ir medžių šaknų, o lyginant tokius kelius būtų daroma didelė žala šalia esantiems medžiams, nes būtų pažeidžiamos medžių šaknys ir miško paklotė. Lietuvoje ~ 65 proc. miško augaviečių yra L, U ar P hidrotopo (laikiniai užmirkusių, užmirkusių ar pelkėtų). Dėl nepalankių žiemų daugelio numatytų biržių kirsti nebūtų galimybės dėl didelių papildomų provėžų lyginimo kaštų. Kito būdo išvežti medieną iš kirtavietės deja dar neišrado. Be viso to ką paminėjome, valstybinės miškų urėdijos padaliniai rangovams skirsto kirtimų biržes praktiškai neatsižvelgdami į medienos išvežimo sąlygas ir galimybes, o esant nepalankioms klimato sąlygoms (lietinga vasara, nešalta žiema) rangovai turi labai ribotą ir neilgą laiką įvykdyti įsipareigotus darbus. Dėl to organizuojami darbai dviem ar net trimis pamainomis. Jeigu rangovai vykdytų darbus tik sausu ar šaltos žiemos laikotarpiu, kada gilesnių provėžų būtų galima išvengti, tai dauguma rangovų net nespėtų įvykdyti savo įsipareigojimų dėl per trumpo palankaus laikotarpio. Dažnu atveju urėdijos padaliniai pristabdo darbus rangovams dėl medžių vegetacijos ar dėl nepalankių medienos prekybos rezultatų, o rangovams už prastovas niekas nemokėjo ir iki šiol nemoka. Tad rangovai turi dirbti pastoviai be</p>	<p>grupės ir saugomų teritorijų, kurios registruotos Saugomų teritorijų valstybės kadastrė, miškuose..</p>
--	---	--

		<p>didesnių prastovų, kad galėtų įvykdyti įsipareigojimus bei dirbti nenuostolingai, o tai reiškia, kad darbai turi vykti ir nepalankiomis orų-klimato sąlygomis, ko pasėkoje medienos išvežimo keliuose gilesnių kaip 15 cm provėžų neišvengsime.</p> <p>Aplamai kodėl siūlomas, toks mažas leistinas provėžų gylis iki 15 cm? Taip pat kam tektų pareiga tokius lyginimo darbus atlikti? Kas kompensuotų papildomus kaštus? Kaip tai atsispindėtų galutinėje medienos kainoje turbūt nebuvo atlikti jokie skaičiavimai.</p> <p>Siūlome: 502. Įvykdžius miško kirtimus IIB grupės miškuose, būtina užlyginti gilesnes kaip 15 cm gylio provėžas miško keliuose nuo kirtavietės iki tarpinio medienos sandėlio, padarytas iš kirtavietės traukiant medieną ir (arba) išvežant miško kirtimo atliekas, kad provėžų gylis neviršytų 20 cm.</p>	
16.	<p>Miško darbų rangovų asociacija, 2023-12-05 Nr. 23-12-05/018</p>	<p>Siūlome analogiškai kaip ir 502: 712. Įvykdžius miško kirtimus IIB grupės miškuose, būtina užlyginti gilesnes kaip 15 cm gylio provėžas miško keliuose nuo kirtavietės iki tarpinio medienos sandėlio, padarytas iš kirtavietės traukiant medieną ir (arba) išvežant miško kirtimo atliekas, kad provėžų gylis neviršytų 20 cm.</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies. Kaip kompromisinis sprendimas, vertinant visas dėl šio pakeitimo gautas pastabas, siūloma nustatyti, kad privaloma būtų užlyginti gilesnes kaip 20 cm provėžas, padarytas tik miško keliuose, ir kad šis reikalavimas galiotų II miškų grupės ir saugomų teritorijų, kurios registruotos Saugomų teritorijų valstybės kadastrė, miškuose..</p>
17.	<p>Lietuvos miško ir žemės savininkų asociacija, 2023-12-05, Nr. 50</p>	<p>Siūlome tikslinti ir papildyti įsakymo 1.6. punktą:</p> <p>1.6. Papildau 50² punktu: „50². Įvykdžius miško kirtimus IIB grupės miškuose, būtina užlyginti gilesnes kaip 15 cm gylio provėžas miško keliuose nuo kirtavietės iki tarpinio medienos sandėlio, padarytas iš kirtavietės traukiant medieną ir (arba) išvežant miško kirtimo atliekas liekanas, kad provėžų vyraujantis gylis neviršytų 20 cm (su ±5 cm paklaida).“</p> <p><i>Paaškinimas: Dėl provėžų užlyginimo. Siūlome pradėti taikyti tokią praktiką pirmiausiai rekreaciniuose IIB gr. miškuose per juos einančiuose bendrai</i></p>	<p>Atsižvelgta iš dalies. Kaip kompromisinis sprendimas, vertinant visas dėl šio pakeitimo gautas pastabas, siūloma nustatyti, kad privaloma būtų užlyginti gilesnes kaip 20 cm provėžas, padarytas tik miško keliuose, ir kad šis reikalavimas galiotų II miškų grupės ir saugomų teritorijų, kurios registruotos Saugomų teritorijų valstybės kadastrė, miškuose.</p>

		<p><i>naudojamuose miško keliuose, taip išbandant taikymą ir suformuojant gerąją patirtį. Provėžų leistiną gylį galima nustatyti matuojant po 3 m ilgio liniuote, kaip tą daro kelininkai. Mediena dažniausiai traukiama iš biržės į sandėlį kažkokiais linijiniais objektais, kvartalinėmis linijomis, ribinėmis linijomis ar senais valksmais. Kaip atrodytų po mišką išstumdytos provėžos, jei pradėtume visur reikalauti tvarkyti linijinius objektus? O jei ne sausose augavietėse, o padidinto drėgnumo? Tiesiog neįmanoma tokių sąlygų būtų išpildyti.</i></p> <p><i>Tuo tarpu iš karto taikyti visuose miškuose ir kiekvienam valksmui šį reikalavimą būtų perteklinis sprendimas, kuris dargi labai ženkliai padidintų medienos ruošos savikainą. Laikotarpiu, kai medienos kaina nukritusi, ženklus ekonomikos nuosmukis.</i></p> <p><i>Ar pavienės duobės provėžose, gilesnės nei 15cm, vertos to, kad tempti į mišką buldozerį? Žala aplinkai būtų didesnė nei nauda. „Užlyginti“ galima suprasti kad reikia sulyginti su žemės paviršiumi. Tada gilesnių provėžų vietoje bus sulygina su paviršiumi o kitur galės likti. Siūlome užlyginti taip, kad provėžos po darbų liktų ne gilesnės negu 15 cm.</i></p> <p><i>Taip pat kyla klausimas kas ir kada šias provėžas turėtų lyginti. Yra medienos traukimo koridorių, kuriais naudojamasi daug metų, taip pat jais naudojasi tiek VMU, tiek privačių miškų savininkai (pvz. kvartalinės). Kas jas turėtų lyginti? Ir kaip- sulėkščiuoti? Ir kada - kai paskutinį kartą kas nors pravažiavo? O po kurio laiko vėl kažkas važiuos - ir vėl viskas iš pradžių? Žvelgiant į vakarinę ir šiaurinę Lietuvos miškų dalį, ten vyrauja derlingesnės ir daug drėgnesnės augavietės. Atsižvelgiant, kad klimatas šiltėja ir praktiškai žiemų nebe turime, praktiškai išsvengti mažesnio nei 15 cm gylio provėžų neįmanoma. Reiktų realistiškiau vertinti bendrą situaciją. Taip pat verta pagalvoti, ar nederėtų nustatyti terminus darbams atlikti.</i></p>	
18.	Medienos perdirbėjų asociacija, Nr. 2023-	<p>Siūlome išbraukti:</p> <p>„50² Ivykdžius miško kirtimus, būtina užlyginti gilesnes kaip 15 cm gylio provėžas nuo kirtavietės iki medienos sandėlio, padarytas iš kirtavietės traukiant medieną ir (arba) išvežant miško kirtimo atliekas.“</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Kaip kompromisinis sprendimas, vertinant visas dėl šio pakeitimo gautas pastabas, siūloma nustatyti, kad privaloma būtų užlyginti gilesnes</p>

	12-06, S-2023-12-1	Paaikškinimas: Jeigu bus lyginamos provėzos miške, bus dar labiau sugadinta miško paklotė ir padaryta didesnė žala aplinkai ir bioįvairovei.	kaip 20 cm provėžas, padarytas tik miško keliuose, ir kad šis reikalavimas galiojotų II miškų grupės ir saugomų teritorijų, kurios registruotos Saugomų teritorijų valstybės kadastrė, miškuose..
19.	Aplinkosaugos koalicija, 2023-12-06 Nr. ANVOK-229	Atkreipiame dėmesį, kad pagal siūlomą Taisyklių projektą 50 ² ir 71 ² p. siūlomi nustatyti technologiniai reikalavimai taikomi tik plyniems sanitariniams kirtimams, o atvejiniams netaikomi. Siūlome skyriuje X. SKYRIUS SANITARINIAI MIŠKO KIRTIMAI įdėti papildomą straipsnį, kuris užtikrintų, kad aktualūs IV skyriuje apibrėžti technologiniai reikalavimai būtų taikomi visiems sanitariniams kirtimams.	Atsižvelgta iš dalies. Vadovaujantis Taisyklių 80 p., VI skyriuje nustatyti technologiniai reikalavimai taikomi ir visiems pagrindiniams (tame skaičiuje ir atvejiniams) miško kirtimams. Pagal Taisyklių 79 p., vykdant atrankinius sanitarinius miško kirtimus, valksmai nekertami ir medynas nenukertamas visiškai, todėl IV skyriaus reikalavimai neaktualūs.
20.	VĮ Valstybinių miškų urėdija, 2023-12-06	71 ² . Įvykdžius miško kirtimus II miškų grupės ir saugomose teritorijose, kurios registruotos Saugomų teritorijų valstybės kadastrė, esančiuose III miškų grupės miškuose , būtina užlyginti gilesnes kaip 30 45 cm gylio provėžas nuo kirtavietės iki medienos sandėlio, padarytas iš kirtavietės traukiant medieną ir (arba) išvežant miško kirtimo atliekas liekanas .“ <i>Atsižvelgiant į ūkininkavimo tikslus, ūkininkavimo režimą ir pagrindines funkcines paskirtis atskirose miškų grupėse, siūlome Projekto 71² punktą patikslinti, jog būtina provėžas užlyginti II miškų grupės ir saugomose teritorijose, kurios registruotos Saugomų teritorijų valstybės kadastrė, esančiuose III miškų grupės miškuose. Pažymėtina, kad moksliniuose darbuose nurodoma, jog normalaus drėgnumo augaviečių kertamuose medynuose, naudojant medienos ruošos techniką su plačiomis padangomis (pvz. padangų plotis – 70 cm) iškirsto sklypo teritorijoje pasitaiko provėžas, kurių didžiausias gylis yra iki 15–20 cm, tačiau kitokia padėtis susidaro ištraukiant medieną iš medynų, iškirstų laikinai užmirkusiose ir užmirkusiose augavietėse, kur provėžas siekia iki 30–50 cm, kartais ir daugiau.</i>	Atsižvelgta iš dalies. Kaip kompromisinis sprendimas, vertinant visas dėl šio pakeitimo gautas pastabas, siūloma nustatyti, kad privaloma būtų užlyginti gilesnes kaip 20 cm provėžas, padarytas tik miško keliuose, ir kad šis reikalavimas galiojotų II miškų grupės ir saugomų teritorijų, kurios registruotos Saugomų teritorijų valstybės kadastrė, miškuose.
21.	Lietuvos miško ir	Siūlome tikslinti ir papildyti įsakymo 1.5. punktą:	Atsižvelgta iš dalies. Vertinant visas 50 ¹ ir 71 ¹ punktams gautas

	žemės savininkų asociacija, 2023-12-05, Nr. 50	<p>1.5. Papildau 50¹ punktu: „50¹. IIB grupės miestų miškuose, esančiuose urbanizuotoje teritorijoje ir 300 m atstumu nuo jos ribos, medienos ruoša, medienos ištraukimas, miško kirtimo atliekų liekanų išvežimas iš kirtavietės negali būti vykdomi naktį (nuo 22 val. iki 7 val.) be raštiško suderinimo su vietos savivalda.“</p> <p><i><u>Paaškinimas:</u></i> <i>Dažnai pasitaiko atvejų, kai medienos ruoša vykdoma naktimis dėl palankesnių sąlygų (pvz.: pašala gruntas), siekiant sumažinti poveikį aplinkai. Todėl šis punktas netaikytinas be galimybės išimtis. Ir dabar galiojantis teisinis reglamentavimas- Triukšmo valdymo įstatymas- suteikia teisę savivaldybių taryboms nustatyti nustato tyliąsias gamtos zonas ir darbų apribojimus jose.</i> <i>Abejojame, ar yra koks nors pagrįstas mokslinis pagrindimas siūlomam projekte 300 m apribojimui ? Kodėl ne 250 m ar 500 m. Be to- neaišku, kas laikoma urbanizuota teritorija. Todėl logiška būtų aiškiai įvardinti, kad darbo laiko ribojimas taikomas tik miestų miškuose (jei darbai nesuderinti sus vietos savivalda.) Siūlytume naudoti terminą „kirtimo liekanos“, o ne „atliekos“.</i></p>	pastabas, siūloma tikslinti draudimą kirtimus vykdyti naktį; kaip kompromisinį sprendimą siūloma nustatyti, kad reikalavimas galiotų tik miestų ir miestelių teritorijose esančiuose miškuose ir 300 m atstumu nuo miestų ir miestelių teritorijų ribos.
22.	Medienos perdirbėjų asociacija, Nr. 2023-12-06, S-2023-12-1	<p>Siūlome tikslinti: „50¹. IIB grupės miškuose, esančiuose urbanizuotoje teritorijoje ir 300 m atstumu nuo jos ribos, medienos ruoša, medienos ištraukimas, miško kirtimo atliekų išvežimas iš kirtavietės negali gali būti vykdomi naktį (nuo 22 val. iki 7 val.) raštiškai suderinus su vietos savivalda, o gyventojus įspėjus.“</p> <p><i>Paaškinimas: Turime nemažai atvejų, kai medienos ruoša vykdoma naktimis dėl palankesnių sąlygų (pvz. sezoniškumas, kai vasaros metu, dienos metu vyksta rekreacija, žiemą - šalnos), siekiant sumažinti poveikį aplinkai.</i></p>	Atsižvelgta iš dalies. Vertinant visas 50 ¹ ir 71 ¹ punktams gautas pastabas, siūloma tikslinti draudimą kirtimus vykdyti naktį; kaip kompromisinį sprendimą siūloma nustatyti, kad reikalavimas galiotų tik miestų ir miestelių teritorijose esančiuose miškuose ir 300 m atstumu nuo miestų ir miestelių teritorijų ribos.
23.	Aplinkosaugos koalicija, 2023-12-06 Nr.	Kirtimai prie gyvenamųjų rajonų vyksta ir naktimis, kelia triukšmą ir trukdo poilsiui. Pritariame, kad ši problema yra sprendžiama Taisyklių projekte. Atkreipiame dėmesį, kad prie miestų yra visų grupių miškų, todėl ribojimas neturėtų būti	Atsižvelgta iš dalies. Vertinant visas 50 ¹ ir 71 ¹ punktams gautas pastabas, siūloma tikslinti draudimą kirtimus vykdyti naktį; kaip kompromisinį sprendimą

	ANVOK-229	<p>konkrečioje grupėje. Šie apribojimai įsigalios su atidėjimu iki 2024 m. birželio 1 d., todėl svarbu nesusiaurinti ribojimo apimčių.</p> <p>Siūlome tikslinti pasiūlytas formuluotes: 501. ir 711. „IIB grupės miškuose, esančiuose urbanizuotoje teritorijoje ir 300 m atstumu nuo jos ribos, medienos ruoša, medienos ištraukimas, miško kirtimo atliekų išvežimas iš kirtavietės negali būti vykdomi naktį (nuo 22 val. iki 7 val.).“</p> <p>Atkreipiame dėmesį, kad pagal siūlomą Taisyklių projektą šie technologiniai reikalavimai taikomi tik plyniems sanitariniams kirtimams, o atvejiniams netaikomi. Siūlome skyriuje X. SKYRIUS SANITARINIAI MIŠKO KIRTIMAI įdėti papildomą straipsnį, kuris užtikrintų, kad aktualūs IV skyriuje apibrėžti technologiniai reikalavimai būtų taikomi visiems sanitariniams kirtimams</p>	<p>siūloma nustatyti, kad reikalavimas galiojėtų tik miestų ir miestelių teritorijose esančiuose miškuose ir 300 m atstumu nuo miestų ir miestelių teritorijų ribos.</p>
24.	Medienos perdirbėjų asociacija, Nr. 2023-12-06, S-2023-12-1	<p>Siūlome tikslinti: „71¹. IIB grupės miškuose, esančiuose urbanizuotoje teritorijoje ir 300 m atstumu nuo jos ribos, medienos ruoša, medienos ištraukimas, miško kirtimo atliekų išvežimas iš kirtavietės negali gali būti vykdomi naktį (nuo 22 val. iki 7 val.) raštiškai suderinus su vietos savivalda, o gyventojus įspėjus.“</p> <p>Siūlome išbraukti: „71². Įvykdžius miško kirtimus, būtina užlyginti gilesnes kaip 15 cm gylio provėžas nuo kirtavietės iki medienos sandėlio, padarytas iš kirtavietės traukiant medieną ir (arba) išvežant miško kirtimo atliekas.“</p> <p>Paaškinimas: Tos pačios pastabos kaip 50¹ ir 50² punktams</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies. Vertinant visas 50¹ ir 71¹ punktams gautas pastabas, siūloma tikslinti draudimą kirtimus vykdyti naktį; kaip kompromisinį sprendimą siūloma nustatyti, kad reikalavimas galiojėtų tik miestų ir miestelių teritorijose esančiuose miškuose ir 300 m atstumu nuo miestų ir miestelių teritorijų ribos.</p>
25.	Lietuvos miško ir žemės savininkų asociacija, 2023-12-05, Nr. 50	<p>6 pastaba. Siūlome tikslinti ir papildyti įsakymo 1.7. ir 1.8. punktus:</p> <p>1.7. Papildau 71¹ punktu: „71¹. IIB grupės miestų miškuose, esančiuose urbanizuotoje teritorijoje ir 300 m atstumu nuo jos ribos, medienos ruoša, medienos ištraukimas, miško kirtimo atliekų liekanų išvežimas iš kirtavietės negali būti vykdomi naktį (nuo 22 val. iki 7 val.) be raštiško suderinimo su vietos savivalda.“</p> <p>1.8. Papildau 71² punktu: „71². Įvykdžius miško kirtimus IIB grupės miškuose, būtina užlyginti gilesnes kaip 15 cm gylio provėžas miško keliuose nuo kirtavietės iki tarpinio</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies. Kaip kompromisinis sprendimas, vertinant visas 71² punkto pakeitimui pateiktas pastabas, siūloma nustatyti, kad būtų užlyginamos gilesnes kaip 20 cm provėžas, padarytos tik miško keliuose, o siūlomas reglamentavimas galiojėtų ir IV miškų grupės saugomų teritorijų miškuose; siūloma nustatyti, kad reikalavimas galiojėtų tik miestų ir miestelių teritorijose</p>

		<p>medienos sandėlio, padarytas iš kirtavietės traukiant medieną ir (arba) išvežant miško kirtimo atliekas, kad provėžų vyraujantis gylis neviršytų 20 cm (su ±5 cm paklaida).“</p> <p><i>Paaiškinimas: Tos pačios pastabos kaip 50¹ ir 50² punktams</i></p>	<p>esančiuose miškuose, ir 300 m atstumu nuo miestų ir miestelių teritorijų ribos.</p>
26.	<p>Miško darbų rangovų asociacija, 2023-12-05 Nr. 23-12-05/018</p>	<p>Siūlome nurodyti, kokia kartografinė informacija ar kita remiantis nustatoma urbanizuotos teritorijos riba, jos koordinatės ar kt. Darbus būtų galima atlikti raštiškai suderinus su vietos savivalda.</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies. Vertinant visas 50¹ ir 71¹ punktams gautas pastabas, siūloma tikslinti draudimą kirtimus vykdyti naktį; kaip kompromisinį sprendimą siūloma nustatyti, kad reikalavimas galiotų tik miestų ir miestelių teritorijose esančiuose miškuose ir 300 m atstumu nuo miestų ir miestelių teritorijų ribos.</p>
27.	<p>Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnyba, 2023-12-07 Nr. 4-01-10241</p>	<p>1.2. <i>Teisinio reglamentavimo spraga sudaro sąlygas kirtimus vykdantiems asmenims pasielgti nesąžiningai vertinant, kurie medžiai yra paliktini dėl turimų mažų pažeidimų</i></p> <p>1.2.1. Projekto 1.9 papunkčiu siūlomose Taisyklių 80 punkto pakeitimuose nustatoma, kad „Kertant II miškų grupės ar į saugomas teritorijas, kurios registruotos Saugomų teritorijų valstybės kadastrė, patenkantį III miškų grupės mišką plynaisiais sanitariniais miško kirtimais, turi būti paliekami visi nepažeisti, atsparūs abiotiniams veiksniams tikslinių rūšių medžiai (išskyrus pavojų keliančius medžius), IIA miškų grupėje papildomai – <i>ir mažai pažeisti medžiai</i> (išskyrus pavojų keliančius medžius) ir krūmai (išskyrus trukdančius miško atkūrimui)“.</p> <p>Atkreipiame dėmesį, kad galiojančiose Taisyklėse vartojamos „pažeistų“ ir „labai pažeistų^[3]“ medžių ir medynų sąvokos, atskleidžiama „labai pažeistų medžių“ turinys. Tačiau iš Projekto lieka neaišku, kokius kriterijus turėtų atitikti „mažai pažeisti medžiai“.</p> <p>Kadangi minėtos sąvokos taikymas susijęs su medžių kirtimais IIA kategorijos miškuose (t. y. miškuose, kurių naudojimas susijęs su visuomenės poreikių į rekreaciją užtikrinimu), siekiant išvengti sąlygų diskrecijai (pavyzdžiui: kada kirtimus atliekantis asmuo savo nuožiūra spręs, kurie medžiai yra mažai pažeisti, o kurie ne) ir nesąžiningam elgesiui (pavyzdžiui: kuomet kirtimus</p>	<p>Neatsižvelgta. Mažai pažeisto medžio apibrėžtis pateikta Miško sanitarinėse apsaugos taisyklėse (https://e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.BA9557DAF396/astr).</p>

		<p>atliekantis asmuo turėdamas asmeninį suinteresuotumą (išskirti kuo daugiau medžių) iškirs net nereikšmingai pažeistų medžius) siūlytume minėtą sąvoką konkretizuoti.</p> <p>2. Kitų antikorupcinių pastabų ir pasiūlymų neturime.</p> <p>3. Kitų pastabų ir pasiūlymų neturime.</p> <p><i>Atlikus Projekto antikorupcinį vertinimą darytina išvada, kad juo siūlomos nuostatos gali būti ydingos antikorupcinio požiūriu, kadangi galimai sudarytų sąlygas miškų kirtimus atliekančių asmenų nesąžiningam elgesiui ir diskrecijai priimant sprendimus, kokie medžiai yra mažai pažeisti, todėl negali būti nukertami.</i></p>	
28.	<p>VI Valstybinių miškų urėdija, 2023-12-06</p>	<p>„80. Plynaisiais sanitariniais miško kirtimais turi būti kertami abiotinių veiksnių, ligų ar miško kenkėjų pažeisti medynai, kuriuose kitomis miško sanitarinės apsaugos priemonėmis neįmanoma pagerinti medyno sanitarinės būklės arba kuriuose, vertinant pagal Miško sanitarinės apsaugos taisyklių reikalavimus, nustatyta, kad labai pažeisti medžiai sudaro ne mažiau kaip 10 procentų, o atlikus atrankinius sanitarinius miško kirtimus juos išskirtus liktų 0,4 ir mažesnis medyno skalsumas, II miškų grupės miškuose – 0,2 ir mažesnis medyno skalsumas. Kertant IIA miškų grupės ar į saugomas teritorijas, kurios registruotos Saugomų teritorijų valstybės kadastrė, patenkančių III miškų grupės mišką plynaisiais sanitariniais miško kirtimais, turi būti paliekami visi nepažeisti, atsparūs abiotiniams veiksniams tikslinių rūšių medžiai (išskyrus pavojų keliančius medžius), IIA miškų grupėje papildomai – ir mažai pažeisti medžiai (išskyrus pavojų keliančius medžius) ir krūmai (išskyrus trukdančius miško atkūrimui, darbų saugos reikalavimų užtikrinimui). II–IV grupių miškuose plynųjų sanitarinių kirtimų plotas neribojamas. Plynųjų sanitarinių miško kirtimų technologijos parenkamos vadovaujantis Taisyklių VI skyriaus nuostatomis, biologinei įvairovei svarbūs medžiai paliekami vadovaujantis Taisyklių 9 punktu ir 1 priedu. Vykdamas plynuosius sanitarinius miško kirtimus vėjo ar sniego pažeistuose medynuose, galima nuvažiuoti nuo valksmų.“</p> <p><i>Siekiant visiško teisinio aiškumo ir atliepant imperatyvųjį teisinio reguliavimo metodą, o taip pat atsižvelgiant į aptariamą teisės normos antrajame sakinyje</i></p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Manome, kad vykdamas sanitarinius miško kirtimus, plynojo kirtimo būdo taikymas neturi būti privalomas, kadangi medyno sanitarinę būklę, galima pagerinti ir taikant atrankinį sanitarinių miško kirtimų būdą.</p> <p>Taisyklių papildymas dėl darbų saugos reikalavimų užtikrinimo neaktualus pasikeitus Projekto turiniui (patikslintame įsakymo projekte atsisakyta siūlyto nustatyti reikalavimo palikti krūmus).</p>

		<p>vartojamą imperatyvaus pobūdžio formuluotę „turi būti paliekami”, siūlome šios teisės normos pirmajame sakinyje analogišką papildymą „turi būti” kertami.</p> <p>Aptariamą teisės normos antrajame sakinyje siūlomas išimties papildymas - „darbų saugos reikalavimų užtikrinimui“ pagrįstas, vadovaujantis Miško darbų saugos taisyklių DT 1-96, patvirtintų Lietuvos Respublikos miškų ūkio ministerijos 1996 m. lapkričio 25 d. įsakymu Nr. 208, nuostatomis.</p>	
29.	<p>Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba, 2023-12-08, Nr. V3-2369</p>	<p>Nepritariame Įsakymo projekto 80 p. išbraukiamai nuostatai „kuriuose kitomis miško sanitarinės apsaugos priemonėmis neįmanoma pagerinti medyno sanitarinės būklės“, nes šio teiginio išbraukimas sudaro prielaidą netaikyti kitų sanitarinių apsaugos priemonių. Taip pat, pažeisti medžiai biologinės įvairovės požiūriu yra labai vertingi, jose apsigyvena įvairūs organizmai (vabzdžiai, grybai, kerpės), ilgainiui formuojasi mikrobuveinės. Pažymėtina, kad išdžiūvusios eglės nėra pavojingos sanitariniu požiūriu, o pavėluoti, jau išdžiūvusių eglėlių, sanitariniai kirtimai negerina miško sanitarinės būklės, o priešingai gali ją tik pabloginti, nes išdžiūvusiose eglėse apsigyvena ir pradeda vystytis žievėgraužio tipografo, kitų rūšių miško kenkėjų natūralūs priešai. Nepritariame teiginiui, kad gali būti iškertami krūmai, trukdantys miško atkūrimui. Tarnybos nuomone tai ydinga nuostata, leisianti nepagrįstai iškirsti visus krūmus. Tarnybos nuomone, visose saugomose teritorijose turi būti taikomi griežtesni reikalavimai dėl plynųjų sanitarinių kirtimų vykdymo. Pažymime, kad biosferos poligonuose, kurie vyrauja IV miškų grupės miškai Atsižvelgiant į tai prašome papildyti ir pakoreguoti Įsakymo projekto 80 p. ir jį išdėstyti taip: „Plynaisiais sanitariniais miško kirtimais kertami abiotinių veiksnių, ligų ar miško kenkėjų pažeisti medynai, kuriuose kitomis miško sanitarinės apsaugos priemonėmis neįmanoma pagerinti medyno sanitarinės būklės arba kuriuose, vertinant pagal Miško sanitarinės apsaugos taisyklių reikalavimus, nustatyta, kad labai pažeisti medžiai sudaro ne mažiau kaip 10 procentų, o juos iškirtus liktų 0,4 ir mažesnis medyno skalsumas, II miškų grupės miškuose – 0,2 ir mažesnis medyno skalsumas. Kertant II miškų grupės ar į saugomas teritorijas, kurios registruotos Saugomų teritorijų valstybės kadastrė, patenkantį III ir IV miškų grupių mišką plynaisiais sanitariniais miško kirtimais, turi būti paliekami visi nepažeisti, vidutiniškai ir mažai pažeisti, atsparūs abiotiniams veiksniams tikslinių rūšių medžiai (išskyrus pavojų keliančius</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies, Taisyklių 80 p. nuostatos „kuriuose kitomis miško sanitarinės apsaugos priemonėmis neįmanoma pagerinti medyno sanitarinės būklės“ nebraukiamos įsakymo projekte. Įsakymo projekte (Taisyklių 80 p.) nenustatytas reikalavimas iškirsti išdžiūvusias egles ir kitus sanitariniu požiūriu nepavojingus labai pažeistus medžius, ir atsisakyta privalomumo vykdyti plynuosius sanitarinius miško kirtimus. Atsižvelgdami į tai manome, kad dėl šio darbo būtinumo turėtų būtų sprendžiama kiekvienu konkrečiu atveju atskirai, atsižvelgiant į kertamo miško funkcinę paskirtį, darbų saugos reikalavimus, saugumą šalia kelių ir rekreacinėse vietose. Kaip kompromisinis sprendimas, vertinant visas gautas pastabas dėl siūlyto nustatyti naujo reikalavimo nekirsti krūmų, ir atsižvelgdami į tai, kad įsakymo projekte atsisakyta privalomumo vykdyti plynuosius sanitarinius miško kirtimus, o dėl šio darbo būtinumo turėtų būtų sprendžiama kiekvienu konkrečiu atveju atskirai, siūlome nereglamentuoti krūmų kirtimo.</p>

		<p>medžius), IIA miškų grupėje papildomai gali būti paliekami ir sanitariniu požiūriu nepavojingi labai pažeisti medžiai, saugomų rūšių radavietėse paliekami visi masinio plitimo miško kenkėjų šviežiai neapnikti medžiai papildomai – ir mažai pažeisti medžiai (išskyrus pavojų keliančius medžius) ir krūmai (išskyrus trukdančius miško atkūrimui). II–IV miškų grupių miškuose plynųjų sanitarinių kirtimų plotas neribojamas. Plynųjų sanitarinių miško kirtimų technologijos parenkamos vadovaujantis Taisyklių VI skyriaus nuostatomis, biologinei įvairovei svarbūs medžiai paliekami vadovaujantis Taisyklių 9 punktu ir 1 priedu. Vykdam plynuosius sanitarinius miško kirtimus vėjo ar sniego pažeistuose medynuose, galima nuvažiuoti nuo valksmų.“</p>	<p>pasikeitus Projekto turiniui (patikslintame Projekte siūloma uždrausti vykdyti plynuosius sanitarinius miško kirtimus IIA miškų grupėje ir III miškų grupės miškuose, esančiuose saugomose teritorijose, kurios įsteigtos ir registruotos Saugomų teritorijų valstybės kadastru) siūlymai dėl IIA miškų grupėje paliekamų medžių tapo nebeaktualūs.</p>
30.	Lietuvos miško ir žemės savininkų asociacija, 2023-12-05, Nr. 50	<p>Siūlome tikslinti ir papildyti įsakymo 1.9. punktą: 1.9. Pakeičiu 80 punktą ir jį išdėstau taip: „80. Plynaisiais sanitariniais miško kirtimais kertami abiotinių veiksnių, elninių žvėrių, ligų ar miško kenkėjų pažeisti medynai, kuriuose kitomis miško sanitarinės apsaugos priemonėmis neįmanoma pagerinti medyno sanitarinės būklės arba kuriuose, vertinant pagal Miško sanitarinės apsaugos taisyklių reikalavimus, nustatyta, kad labai pažeisti medžiai sudaro ne mažiau kaip 10 procentų, o atlikus atrankinius sanitarinius miško kirtimus juos iškirtus liktų 0,4 (eglynuose 0,5) ir mažesnis medyno skalsumas, II miškų grupės miškuose – 0,2 ir mažesnis medyno skalsumas. Kertant IIA miškų grupės ar į saugomas teritorijas, kurios registruotos Saugomų teritorijų valstybės kadastru, patenkančią III miškų grupės mišką plynaisiais sanitariniais miško kirtimais, turi būti paliekami visi nepažeisti, atsparūs abiotiniams veiksniams tikslinių rūšių medžiai (išskyrus pavojų keliančius medžius ir egles liemenų kenkėjų išplitimo atveju), IIA miškų grupėje papildomai – ir mažai pažeisti medžiai (išskyrus pavojų keliančius medžius ir egles liemenų kenkėjų išplitimo atveju) ir krūmai (išskyrus trukdančius miško atkūrimui). II–IV grupių miškuose plynųjų sanitarinių kirtimų plotas neribojamas. Plynųjų sanitarinių miško kirtimų technologijos parenkamos vadovaujantis Taisyklių VI skyriaus nuostatomis, biologinei įvairovei svarbūs medžiai paliekami vadovaujantis Taisyklių 9 punktu ir 1 priedu. Vykdam plynuosius sanitarinius miško kirtimus vėjo ar sniego pažeistuose medynuose, galima nuvažiuoti nuo valksmų.“</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies. Vadovaujantis Miško sanitarinės apsaugos taisyklėmis, miško kenkėjai apima ir elninius žvėris, todėl netikslinga atskirai išskirti elninių žvėrių pažeidimus. Taisyklių projektas papildytas nuostatomis, kad plynieji sanitariniai miško kirtimai gali būti vykdomi 0,5 ir mažesnio skalsumo IV miškų grupės eglynuose nepatenkančiuose į saugomas teritorijas, kurios registruotos Saugomų teritorijų valstybės kadastru ir kad negali būti paliekamos I ardo egles, kai kirtimas vykdomas dėl pavojingų medžių liemenų kenkėjų išplitimo; atsisakyta draudimo kirsti krūmus. III miškų grupės miškai, esantys saugomose teritorijose, kurios registruotos Saugomų teritorijų valstybės kadastru, tai gamtinių ir kompleksinių draustinių vertingiausi gamtinių požiūriu miškai, todėl, manome, kad ten turėtų būti taikomi griežtesni reikalavimai.</p>

		<p><u>Paaiškinimas:</u></p> <p><i>Pagal esamą 80 punktą nėra galimybės iškirsti mišką, stipriai pažeistą elninių žvėrių, tik ligų ir kenkėjų atveju galimas plynas sanitarinis. Siūlome tikslinti, kadangi elninių žvėrių populiacija kartais 5-7 kartus viršija gamtinį talpumą.</i></p> <p><i>Siūlome eglynams taikyti kaip išimtį didesnę minimalų skalsumą, nes praktika rodo, jog absoliuti dauguma tokių medynų (po atrankinių sanitarinių išretintų iki 0,5-0,41 skalsumo), dar tais pačiais, o vėliausiai sekančiais metais toliau puolami žievėgraužio ir vis tiek kertami plynai. Bet žievėgraužis iki to dar gauna progą mažiausiai vieną kartą papildomai pasidauginti. Siūlome išbrauki krūmus iš paliekamų sąrašo.</i></p>	
31.	<p>Aplinkosaugos koalicija, 2023-12-06 Nr. ANVOK-229</p>	<p>Sanitariniai kirtimai II grupės miškuose, draustiniuose, priemiesčiuose ir saugomų teritorijų miškuose nėra tikslūs, neproporcingai sanitarinės apsaugos tikslams neigiamai įtakoja ekosistemas ir rekreacinę aplinką.</p> <p>Miškų įstatymo 22 str. 28 dalyje nurodyta, kad “Sanitarinis miško kirtimas – miško kirtimas, kai siekiant išvengti ligų ar miško kenkėjų plitimo plynai kertami stichinių nelaimių ar biotinių veiksnių sudarkyti ar žuvę medynai arba neplynai iškertami pažeisti, džiūstantys medžiai ir sausuočiai, vėjavartos ar vėjalaužos.”.</p> <p>Būtinieji reikalavimai veiksmams, kurie turi būti atlikti siekiant išvengti ligų ar miško kenkėjo plitimo yra nurodyti Miško sanitarinės apsaugos taisyklėse³. Diskusijose dėl kirtimo taisyklių išryškėjo, kad pagrindinė priežastis, dėl kurios liepiama iškirsti plynai, jei skalsumas lieka pernelyg mažas, yra miškų atkūrimo reikalavimai, o ne sanitarinė apsauga.</p> <p>Pabrėžtina, kad miško kirtimų taisyklių 77 straipsnis pakankamai nubrėžia privalomas sanitarinių kirtimų ribas.</p> <p>Atsižvelgiant į tai, vertintina, kad Miško kirtimų taisyklių 80 punkte nurodytas būtinas reikalavimas kirsti plynai priklausomai nuo skalsumo yra perteklinis ir pažeidžia</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Kadangi medžių su mikrobuveinėmis kriterijai ir apibūdinimas nenustatyti teisės aktuose, šiuo metu negalime papildyti šių Taisyklių nuostatų reikalavimu plynųjų sanitarinių miško kirtimų metu palikti medžius su mikrobuveinėmis.</p> <p>Reikalavimo palikti krūmus atsisakyta atsižvelgiant į Savivaldybių asociacijos ir Lietuvos miško ir žemės savininkų pastabas ir į tai kad, neliko privalomumo vykdyti plynuosius sanitarinius miško kirtimus.</p>

	<p>Miškų įstatymo normas. Ypač tai pasakytina apie II grupės miškus, kuriems pagal Miškų įstatymo 3 str. numatyta kitokia funkcinė paskirtis. Svarbu pabrėžti, kad ir III grupės miškai bei saugomų teritorijų miškai taip pat neturėtų būti orientuoti vien į produktyvių medynų auginimą, o taip pat IV grupės miškuose toks reikalavimas pertekliniai apriboja miškų biologinę įvairovę norinčius saugoti savininkus.</p> <p>Nepritariame pateiktai derinti 80 punkto formulotei. Siūlome tikslinti, kad ji leistų miško valdytojui rinktis dėl plyno sanitarinio kirtimo vykdymo, bet jei kertama plynai, tai iškeltų minimalius reikalavimus ekologiniu požiūriu ir/ar socialiai jautriuose miškuose. Skubiai sprendžiant esamą situaciją iki tol, kol bus esmingai peržiūrimi ir taisomi visi ūkininkavimą miškuose nustatantys teisės aktai, siūlome tikslinti 80 punktą taip:</p> <p>„80. Plynaisiais sanitariniais miško kirtimais kertami abiotinių veiksnių, ligų ar miško kenkėjų pažeisti medynai, kuriuose kitomis miško sanitarinės apsaugos priemonėmis neįmanoma pagerinti medyno sanitarinės būklės arba kuriuose atlikus atrankinius sanitarinius miško kirtimus liktų 0,4 ir mažesnis medyno skalsumas. Kertant IIA ir III miškų grupės ar į saugomas teritorijas, kurios registruotos Saugomų teritorijų valstybės kadastrė, miškų grupės įtrauktą mišką plynaisiais sanitariniais miško kirtimais, turi būti paliekami visi nepažeisti, atsparūs abiotiniams veiksniams tikslinių rūšių medžiai (išskyrus pavojų keliančius medžius), biologinei įvairovei svarbūs medžiai ir medžiai su mikrobuveinėmis. IIA miškų grupėje ir saugomų rūšių radavietėse papildomai turi būti paliekami masinio plitimo kenkėjų šviežiai neapnikti medžiai ir krūmai. IIB miškų grupėje papildomai turi būti paliekami mažai pažeisti medžiai ir krūmai (išskyrus trukdančius miško atkūrimui). II–III–IV grupių miškuose, neįtrauktuose į saugomas teritorijas, plynųjų sanitarinių kirtimų plotas neribojamas. Plynųjų sanitarinių miško kirtimų technologijos parenkamos vadovaujantis Taisyklių VI skyriaus nuostatomis, biologinei įvairovei svarbūs medžiai paliekami vadovaujantis Taisyklių 9 punktu ir 1 priedu.</p>	
--	---	--

		<p>Vykdamy plynuosius sanitarinius miško kirtimus vėjo ar sniego pažeistuose medynuose, galima nuvažiuoti nuo valksmų.“</p> <p>Taisyklių projekte pasiūlytoje formuluotėje yra nuostatos, kurios leidžia pažeisti Miškų įstatymo 3 straipsnyje apibrėžtas miškų funkcines paskirtis.</p> <p>- Reikalaujama palikti tik “tikslinių rūšių medžius”. Pagal Miško atkūrimo ir įveisimo nuostatus⁴ 3 straipsnyje pateiktas sąvokas “tikslinės medžių rūšys – medžių rūšys, kuriomis turi būti atkuriamas ar įveisiamas miškas”. Tai reiškia, kad paliekamas tik labai ribotas į ūkinio miško atkūrimą orientuotų rūšių kiekis, o tai neatinka IIA, IIB, III grupių paskirčių, tikėtina, neatitinka ir daugumos saugomų teritorijų nuostatų.</p> <p>- Reikalaujama palikti tik nepažeistus medžius, o IIA grupėje ir mažai pažeistus medžius. Labai, vidutiniškai ir mažai pažeistų medžių sąvokos pateikiamos Miško sanitarinės apsaugos taisyklėse. Labai pažeisti ir vidutiniškai pažeisti medžiai dažniausiai jau yra nepavojingi miško sanitarinės požiūriu, tačiau jie yra svarbūs ekosistemoms, atskiri medžiai gali būti gausūs mikrobuveinėmis. Taip pat, pagal esamą pažeistų medžių apibrėžimą, čia patenka visi natūraliai senstantys, sulėtėjusio prieaugio, su dalimi nudžiūvusios lajos medžiai, kurie yra be galo svarbūs biologinei įvairovei. Atsižvelgiant į tai bent jau IIA grupėje turėtų būti reikalavimas palikti visus biologinei įvairovei svarbius medžius, o plyni sanitariniai kirtimai turėtų būti iš vis netaikomi arba labai reta išimtis.</p>	
32.	Medienos perdirbėjų asociacija, Nr. 2023-12-06, S-2023-12-1	<p>Siūlome tikslinti ir pridėti:</p> <p>„80. Plynaisiais sanitariniais miško kirtimais kertami abiotinių veiksnių, ligų ar miško kenkėjų ir elninių žvėrių pažeisti medynai, kuriuose, vertinant pagal Miško sanitarinės apsaugos taisyklių reikalavimus, nustatyta, kad labai pažeisti medžiai sudaro ne mažiau kaip 10 procentų, o juos išskirtus liktų 0,4 ir mažesnis medyno skalsumas, II miškų grupės miškuose – 0,2 ir mažesnis medyno skalsumas. Kertant II miškų grupės ar į saugomas teritorijas, kurios registruotos Saugomų teritorijų valstybės kadastrė, patenkantį III miškų grupės mišką plynaisiais sanitariniais miško kirtimais, turi būti paliekami visi nepažeisti, atsparūs abiotiniams veiksniams tikslinių rūšių medžiai (išskyrus pavojų keliančius medžius), IIA miškų grupėje papildomai – ir mažai pažeisti medžiai (išskyrus pavojų keliančius medžius) ir krūmai (išskyrus trukdančius miško atkūrimui). II–IV grupių miškuose plynųjų</p>	<p>Neatsižvelgta,</p> <p>Kadangi, vadovaujantis Miško sanitarinės apsaugos taisyklėmis, miško kenkėjai apima ir elninius žvėris, todėl netikslinga atskirai juos išskirti.</p>

		<p>sanitarinių kirtimų plotas neribojamas. Plynųjų sanitarinių miško kirtimų technologijos parenkamos vadovaujantis Taisyklių VI skyriaus nuostatomis, biologinei įvairovei svarbūs medžiai paliekami vadovaujantis Taisyklių 9 punktu ir I priedu. Vykdamt plnuosius sanitarinius miško kirtimus vėjo ar sniego pažeistuose medynuose, galima nuvažiuoti nuo valksmų.“</p> <p>Paaiškinimas: Pagal esamą 80 punktą nėra galimybės iškirsti mišką, stipriai pažeistą elninių žvėrių, tik ligų ir kenkėjų atveju galimas plynas sanitarinis. Siūlome tikslinti, kadangi elninių žvėrių populiacija kartais 5-7 kartus viršija gamtinį talpumą.</p>	
33.	Lietuvos savivaldybių asociacija, 2023-12-06, Nr. (18)-SD-898	<p>Įsakymo projektui savivaldybės teikia siūlymą dėl keičiamų Miško kirtimų taisyklių 80 punkto papildymo ir patikslinimo. Šį punktą savivaldybės siūlo redaguoti taip: „80. Plynaisiais sanitariniais miško kirtimais kertami abiotinių veiksnių, ligų ar miško kenkėjų pažeisti medynai, kuriuose kitomis miško sanitarinės apsaugos priemonėmis neįmanoma pagerinti medyno sanitarinės būklės arba kuriuose, vertinant pagal Miško sanitarinės apsaugos taisyklių reikalavimus, nustatyta, kad labai pažeisti medžiai sudaro ne mažiau kaip 10 procentų, o atlikus atrankinius sanitarinius miško kirtimus juos išskirtus liktų 0,4 ir mažesnis medyno skalsumas, II miškų grupės miškuose - 0,2 ir mažesnis medyno skalsumas. Kertant IIA miškų grupės ar į saugomas teritorijas, kurios registruotos Saugomų teritorijų valstybės kadastrė, patenkančių III miškų grupės mišką plynaisiais sanitariniais miško kirtimais, turi būti paliekami visi nepažeisti (<u>išskyrus I ardo egles</u>), atsparūs abiotiniams veiksniams tikslinių rūšių medžiai (<u>išskyrus pavojų keliančius medžius</u>), IIA miškų grupėje papildomai - ir mažai pažeisti medžiai (<u>išskyrus pavojų keliančius medžius, bei I ardo egles</u>) ir krūmai (išskyrus trukdančius miško atkūrimui). II–IV grupių miškuose plnuųjų sanitarinių kirtimų plotas neribojamas. Plynųjų sanitarinių miško kirtimų technologijos parenkamos vadovaujantis Taisyklių VI skyriaus nuostatomis, biologinei įvairovei svarbūs medžiai paliekami vadovaujantis Taisyklių 9 punktu ir I priedu. Vykdamt plnuosius sanitarinius miško kirtimus vėjo ar sniego pažeistuose medynuose, galima nuvažiuoti nuo valksmų.“. Savivaldybės atkreipia dėmesį, kad krūmai trukdytų miško atkūrimui. Galima būtų palikti tik pavienius krūmus, arba jų nedidelės</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Taisyklių projektas papildytas nuostatomis, kad plynieji sanitariniai miško kirtimai gali būti vykdomi 0,5 ir mažesnio skalsumo IV miškų grupės eglynuose nepatenkančiuose į saugomas teritorijas, kurios registruotos Saugomų teritorijų valstybės kadastrė ir kad negali būti paliekamos I ardo egles, kai kirtimas vykdomas dėl pavojingų medžių liemenų kenkėjų išplitimo; atsisakyta draudimo kirsti krūmus.</p>

		grupės. Krūmų grupes galima palikti ten, kur paliekama teritorija savaiminiam miško apžėlimui.	
34.	VĮ Valstybinių miškų urėdija, 2023-12-06	<p>„81¹. Kai po sanitarinių miško kirtimų IIA miškų grupės ir saugomose teritorijose, kurios registruotos Saugomų teritorijų valstybės kadastrė, esančiuose III miškų grupės miškuose lieka mažesnis kaip 0,40,3 ir mažesnis medyno skalsumas ir yra sąlygos miškui atsikurti arba taikyti mišrųjį miško atkūrimo būdą (žėlimą ir žėldinimą), turi būti pradėtos taikyti miško atkūrimo priemonės skatinant savaiminį miško atžėlimą, atliekant perspektyvių tikslinių medžių rūšių savaiminukų, pomiškio išsaugojimą, priežiūrą ir apsaugą, atvirose vietose – miško žėldinimą vadovaujantis Miško atkūrimo ir įveisimo nuostatais.“</p> <p>Aptariamo Projekto 1.10 papunkčiu nustatoma nauja Miško kirtimų taisyklių 81¹ punkto teisės norma neatitinka kitų Miško kirtimų taisyklėse nustatomų miško kirtimų pagrindinių reikalavimų ir yra susijusi su Miško atkūrimo ir įveisimo nuostatų reikalavimais. Siūlome šią nuostatą perkelti į Miško atkūrimo ir įveisimo nuostatus, taip tikslinti nuostatus, aiškiau reglamentuojant miško atkūrimo po neplūnyjį sanitarinių miško kirtimų reikalavimus.</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Miškų įstatymo 15 str. nustatyta pareiga miško valdytojams, savininkams ir naudotojams mišką atkurti, žėldinius ir žėlinius saugoti visų grupių miškuose, todėl manome, kad įsakymo projekte siūlomas nustatyti reikalavimas dėl savalaikio miškų atkūrimo pradžios turėtų būtų taikomas visų grupių miškuose ir ne tik saugomose teritorijose.</p> <p>Manome, kad šios nuostatos turėtų būti Miško kirtimų taisyklėse, kadangi miško atkūrimas yra neatsiejama miško kirtimo dalis, o medyno kirtimo būdas, intensyvumas ir technologijos turi būti parenkamos pirmiausia atsižvelgiant į tai, kokios sąlygos susidaro efektyviausiam miško atkūrimui po kirtimo.</p>
35.	Medienos perdirbėjų asociacija, Nr. 2023-12-06, S-2023-12-1	<p>Papildyti</p> <p>„81¹. Kai II miškų grupės miškuose po sanitarinių miško kirtimų lieka mažesnis kaip 0,4 medyno skalsumas ir yra sąlygos miškui atsikurti arba taikyti mišrųjį miško atkūrimo būdą (žėlimą ir žėldinimą), turi būti pradėtos taikyti miško atkūrimo priemonės skatinant savaiminį miško atžėlimą, atliekant perspektyvių tikslinių medžių rūšių savaiminukų, pomiškio išsaugojimą, priežiūrą ir apsaugą, atvirose vietose – miško žėldinimą vadovaujantis Miško atkūrimo ir įveisimo nuostatais.“</p> <p>Paaiškinimas: Kitose miškų grupėse tokie medynai kertami plynais sanitariniais kirtimais ir atkuriami įprasta tvarka.</p> <p>Pastaba dėl žėldinimo procedūrų atitikimo ir patikros 81¹</p>	<p>Neatsižvelgta,</p> <p>Miškų įstatymo 15 str. nustatyta pareiga miško valdytojams, savininkams ir naudotojams mišką atkurti, žėldinius ir žėlinius saugoti visų grupių miškuose, todėl manome, kad įsakymo projekte siūlomas nustatyti reikalavimas dėl savalaikio miškų atkūrimo pradžios turėtų būtų taikomas visų grupių miškuose.</p>

		<ul style="list-style-type: none"> Jeigu atitinkamos tarnybos patikros metu interpretuos, kad galima buvo palikti savaiminiam, bet miško savininkas atliko želdinimą, kaip tuomet bus traktuojama susidariusi situacija? 	
36.	Valstybinė miškų tarnyba, 2023-12-06, Nr. R2-4682	<p>Siūlome keisti 81¹ punktą, išdėstant jį taip:</p> <p>„81¹. Kai po sanitarinių miško kirtimų lieka mažesnis kaip 0,2 medyno skalsumas ir yra sąlygos miškui atsikurti arba taikyti mišrųjį miško atkūrimo būdą (žėlimą ir želdinimą), turi būti pradėtos taikytomos miško atkūrimo priemonės skatinant savaiminį miško atžėlimą, atliekant perspektyvių tikslinių medžių rūšių savaiminukų, pomiškio išsaugojimą, priežiūrą ir apsaugą, atvirose vietose – arba miškas atkuriamas kitais būdais, vadovaujantis Miško atkūrimo ir įveisimo nuostatais.“</p>	<p>Neatsižvelgta,</p> <p>Kadangi, manome, kad miško atkūrimo priemonės turėtų būti pradėtos taikyti anksčiau nei medyne nelikus medžių, dėl suvelėnėjimo ar apaugimo krūmais grėsmės, miško atkūrimo priemonių taikymas esant 0,1 skalsumui (kai lieka tik pavieniai medžiai) gali būti pavėluotas ir nekokybiškas, nesėkmingas</p>
37.	Lietuvos miško ir žemės savininkų asociacija, 2023-12-05, Nr. 50	<p>Siūlome tikslinti ir papildyti įsakymo 1.10. punktą:</p> <p>1.10. Papildau 81¹ punktu:</p> <p>„81¹. Kai II miškų grupės miškuose po sanitarinių miško kirtimų lieka mažesnis kaip 0,4 medyno skalsumas ir yra sąlygos miškui atsikurti arba taikyti mišrųjį miško atkūrimo būdą (žėlimą ir želdinimą), turi būti pradėtos taikyti miško atkūrimo priemonės skatinant savaiminį miško atžėlimą, atliekant perspektyvių tikslinių medžių rūšių savaiminukų, pomiškio išsaugojimą, priežiūrą ir apsaugą, atvirose vietose – miško želdinimą vadovaujantis Miško atkūrimo ir įveisimo nuostatais.“</p> <p><u>Paaiškinimas:</u></p> <p>Kitose miškų grupėse tokie medynai kertami plynais sanitariniais kirtimais pagal 80-ą punktą ir atkuriami įprasta tvarka, nereikėtų sukurti dviprasmybės.</p> <p><u>Pastabos šio 81¹ punkto tobulinimui:</u></p> <p>1) jei inspektorius pagalvos, kad galima buvo palikti savaiminiam, bet miško savininkas atliko želdinimą, tai tuomet galės rašyti baudą? Ką</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Miškų įstatymo 15 str. 4 d. nenumatyta išimčių dėl žuvusių medyno neatkūrimo II miškų grupėje, todėl manome, kad šis reglamentavimas būtų taikomas visų grupių miškuose.</p> <p>Manome, kad, siekiant aiškumo, Taisyklėse turėtų būti detalizuotos miško atkūrimo priemonės, kurias reikėtų taikyti įsakymo projekto 81¹ p. nurodytais atvejais.</p>

		<p><i>reiškia "sąlygos miškui atsikurti". Neaiškus reglamentavimas.</i></p> <p><i>2) Čia taipogi kyla klausimas, kas bus su pušynais? Jie po sanitarinių kirtimų lieka 0,4 ar mažesnio skalsumo medynas, ten atsikurti pušiai per mažai šviesos. Tad pušynus keis kitos medžių rūšys, kas labai nepageidautina – eglė</i></p>	
38.	VĮ Valstybinių miškų urėdija, 2023-12-06	<p>Poįstatyminiais (įstatymo įgyvendinamaisiais) teisės aktais yra realizuojamos įstatymo normos, todėl poįstatyminiu (įstatymo įgyvendinamuoju) teisės aktu negalima pakeisti įstatymo ir sukurti naujų bendro pobūdžio teisės normų, kurios konkuruotų su įstatymo normomis. Miškų įstatymo 16 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad „Medynuose gali būti vykdomi pagrindiniai, ugdomieji, sanitariniai ir specialieji kirtimai, išskyrus šio įstatymo 3 straipsnyje nustatytus draudimus ir apribojimus. Miško kirtimo būdai, kirtimų amžius, aplinkosaugos ir technologiniai reikalavimai nustatomi aplinkos ministro tvirtinamose Miško kirtimų taisyklėse”.</p> <p>Vienas iš būtent Miškų įstatymo 3 straipsnyje nustatytų kirtimų draudimų, susijusių su laiko aplinkybe, yra reglamentuotas šio straipsnio 3 dalies 2 punkte dėl IIB miškų grupės: „Kirtimus draudžiama vykdyti poilsio sezono metu, išskyrus stichinių arba biotinių veiksnių sudarytus medynus”. Atsižvelgiant į išdėstytą, Projekto rengėjui siūlome įsivertinti Miško kirtimų taisyklių 50¹ ir 71¹ punktais nustatomų atitinkamų veiksmų draudimo nurodytu paros laiku atitiktį konstituciniam įstatymų viršenybės poįstatyminių (įstatymo įgyvendinamųjų) teisės aktų atžvilgiu principui, t. y., ar toks draudimas pagal teisėkūros taisyklės, pirmiausia, (ne) turi būti nustatytas Miškų įstatyme.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Miško kirtimų vykdymo laiko paros bėgyje priskirtinas prie technologinių reikalavimų, o vadovaujantis Miškų įstatymo 16 str. 2 dalimi Miško kirtimo būdai, aplinkosaugos ir technologiniai reikalavimai nustatomi aplinkos ministro tvirtinamose Miško kirtimų taisyklėse.</p>
39.	VĮ Valstybinių miškų urėdija, 2023-12-06	<p>Šiuo raštu pateikiame ir kitus mūsų įmonės pasiūlymus dėl Miško kirtimų taisyklių tobulinimo:</p> <p>Pirma. Siūlome Projektu Miško kirtimų taisyklės papildyti šiomis sąvokomis, atskiriant skirtingų techninių parametrų medienos ruošos techniką:</p> <p>„4.17. mažoji medienos ruošos technika – medkirtės, medvežės, medkirtės – medvežės, traktoriai su savikrovėmis priekabomis, kurios gamintojų deklaruojama masė (be krovinio) yra ne didesnė kaip 8 t, bendras plotis – ne didesnis kaip 2,5 m;“</p> <p>„4.18. didžioji medienos ruošos technika – medkirtės, medvežės, medkirtės – medvežės, traktoriai su savikrovėmis priekabomis, kurios</p>	<p>Neatsižvelgta,</p> <p>kadangi siūlomi pakeitimai nesusiję su projekto tikslais.</p> <p>Šis Projektas parengtas reaguojant į atvejus, kad plynųjų sanitarinių miško kirtimų metu rekreaciniuose miškuose iškertami vertingi medžiai, pakeitimai nesusiję su mažosios miško technikos naudojimo reglamentavimu</p> <p>Pastabos ir pasiūlymai, kurie nesusiję su projekto tikslais, bus apsvarstyti ateityje keičiant šį įsakymą.</p>

	<p>gamintojų deklaruojami techniniai parametrai, didesni nei nurodyti 4.17 papunktyje;“.</p> <p>Antra. Siūlome Projektu pakeisti Miško kirtimų taisyklių 48 punktą ir papildyti nauju 48¹ punktu, patikslinančiu pagrindinių miško kirtimų vykdymo reikalavimus, kai medienos ruošą atlieka didžioji arba mažoji medienos ruošos technika.</p> <p>„48. Didžiąja medienos ruošos technika Važiuoti važiuoti ne valksmais draudžiama, išskyrus avarinio ar technologinio būtinumo atvejus ar taikant viso medžio smulkinimo medienos kurui ruošti technologijas. Išalus gruntui arba N hidrotopo augavietėse galima nuvažiuoti nuo valksmų užtikrinant gyvybingo pomiškio išsaugojimą.“</p> <p>„48¹. Vykdamas medienos ruošos, medienos ištraukimo darbus mažąja medienos ruošos technika, valksmai gali būti nekertami, o mediena ištraukiama keliais, natūraliomis proskynomis, jei jų nėra, – mediena ištraukiama važiuojant tarpais tarp medžių artimiausiu atstumu iki medienos sandėlio, prisiderinant prie reljefo, pomiškio grupių, leidžiama iškirsti pavienius medžius, trukdančius ištraukti iškirstą medieną.“</p> <p>Trečia. Siūlome Projektu Miško kirtimų taisykles papildyti nauju 50³ punktu, reglamentuojančiu miško kirtimo liekanų ištraukimo darbus mažąja medienos ruošos technika:</p> <p>„50³. Vykdamas miško kirtimo liekanų ištraukimo darbus mažąja medienos ruošos technika, valksmai gali būti nekertami, o miško kirtimo liekanos ištraukiamos taip, kaip nurodyta 48¹ punkte.“</p> <p>Ketvirta. Siūlome Projektu Miško kirtimų taisykles papildyti nauju 70¹ punktu, reglamentuojančiu medienos ruošos darbus, vykdamas miško ugdomuosius kirtimus mažąja medienos ruošos technika:</p> <p>„70¹. Mažąja medienos ruošos technika vykdamas medienos ruošos, medienos ištraukimo darbus 0,7 ir didesnio skalsumo medynuose, leidžiama įrengti ne platesnius kaip 3,5 m pločio valksmus, kurie turi būti išdėstyti ne tankiau kaip kas 12 m, neatsižvelgiant į 70 punkte nurodytą bendrą valksmų užimamą plotą. Valksmų išdėstymas biržėje planuojamas taip, kad, vykdamas sekančius miško kirtimus didžiąja medienos ruošos technika, technikos</p>	
--	---	--

		darbui būtų naudojamas kas antras valksmas. Retesniuose negu 0,7 skalsumo medynuose, vykdant miško kirtimus ir medienos ištraukimą mažąja medienos ruošos technika ir esant poreikiui pasiekti jai kertamą ar nukirstą medį, leidžiama tarp medžių nuvažiuoti nuo valksmų, neatsižvelgiant į 71 punkto reikalavimus.“	
40.	Aplinkosaugos koalicija, 2023-12-06 Nr. ANVOK-229	<p>Pertekliniai plyni sanitariniai kirtimai sunaikina saugomų rūšių radavietes ir vertingas buveines.</p> <p>Pagal Miško sanitarinės apsaugos taisyklių 38 straipsnį, numatytą kirsti plynaisiais sanitariniais miško kirtimais medyną apžiūri ir įvertina arba Valstybinių miškų valdytojas, arba Valstybinė miškų tarnyba. Šios institucijos turėtų ženkliai atsakingiau vertinti ir imtis priemonių išsaugoti saugomų rūšių radavietes ir vertingas buveines. Pvz., daugeliu atveju saugomos rūšies radavietė gali būti apsaugota nuo visiško sunaikinimo vietoj plyno sanitarinio kirtimo pasirinkus vykdyti atrankinį, net jei po tokio kirtimo lieka nedidelis miško skalsumas.</p> <p>Siūlome, įtraukiant Valstybinių saugomų teritorijų tarnybą, skubos tvarka parengti rekomendacijas (o vėliau ir teisinį reglamentavimą), į ką turėtų atkreipti dėmesį Valstybinių miškų valdytojas ir Valstybinė miškų tarnyba, siekdami kiek galima mažiau padaryti žalos saugomoms rūšims ir vertingoms buveinėms. Išduodant leidimą kirsti, leidime turėtų būti įrašyta atitinkama informacija, o taip pat apribojimai bei rekomendacijos. Neaiškiais atvejais visuomet turi būti numatoma konsultacija su rūšies specialistais ir/ar Valstybine saugomų teritorijų tarnyba.</p>	<p>Neatsižvelgta,</p> <p>kadangi siūlomi pakeitimai nesusiję su projekto tikslais. Šis Projektas parengtas reaguojant į atvejus, kad plynųjų sanitarinių miško kirtimų metu rekreaciniuose miškuose iškertami vertingi medžiai, pakeitimai nesusiję su šiuo siūlomu pakeitimu.</p> <p>Pastabos ir pasiūlymai, kurie nesusiję su projekto tikslais, bus apsvarstyti ateityje keičiant šį įsakymą.</p>
41.	Lietuvos miško ir žemės savininkų asociacija, 2023-12-05, Nr. 50	<p>Dėl 4 punkte naudojamų pagrindinių sąvokų apibrėžimų. Siūlome tikslinti ir papildyti įsakymo 1.1. punktą:</p> <p>[...] 4.15. tikslinė medžių rūšis – medžių rūšis, kuria turi būti atkuriamas arba įveisiamas miškas; rekomenduojama atkurti arba įveisti mišką;</p> <p><i>Paaiškinimas: Siekiant ateityje turėti kuo įvairesnius medynus, vertėtų atsisakyti griežto reguliavimo.</i></p> <p>4.xx. biržės plotis – atstumas tarp biržės kraštinių, matuojamas statmenai biržės formavimo kryptimi.</p> <p><i>Paaiškinimas: praktikoje susiduriama su neapibrėžtumu, kai biržė sudėtingos formos, todėl siūlome įtraukti ir naudoti tokį sąvokos“ biržės plotis“</i></p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Pavojų keliančio medžio sąvoka nustatyta Leidimų kirsti mišką išdavimo tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2010 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. D1-1055 „Dėl Leidimų kirsti mišką išdavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, tikslinės medžių rūšies – Miško atkūrimo ir įveisimo nuostatuose, patvirtintuose Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2008 m. balandžio 14 d. įsakymu Nr. D1-199 „Dėl Miško atkūrimo ir įveisimo</p>

		<p><i>apibrėžimą:</i></p> <p>4.xx. pavojų keliantis medis– nudžiūvęs, nulūžęs, skilęs, pakrypęs su išvirtusiomis ar pakilusiomis šaknimis, apdegęs, puvinio ar kitaip pažeistas medis, kuris virsdamas ar lūždamas gali padaryti žalos asmenims ar jų turtui, sutrikdyti inžinerinės infrastruktūros veiklą.</p> <p><i>Paaaiškinimas: būtina sąvoka dėl taikymo aiškumo.</i> [...]</p>	<p>nuostatų“. Dėl biržės pločio neatsižvelgta - kadangi siūlomi pakeitimai nesusiję su projekto tikslais. Šis Projektas parengtas reaguojant į atvejus, kad plynųjų sanitarinių miško kirtimų metu rekreaciniuose miškuose iškertami vertingi medžiai, pakeitimai nesusiję su šiuo siūlomu pakeitimu.</p> <p>Pastabos ir pasiūlymai, kurie nesusiję su projekto tikslais, bus apsvarstyti ateityje keičiant šį įsakymą.</p>
42.	Valstybinė miškų tarnyba, 2023-12-06, Nr. R2-4682	<p>Siūlome keisti 32 punktą, išdėstant jį taip:</p> <p>“32. <i>Atvejinių pagrindinių miško kirtimų biržių plotas, plotis ir šliejimo laikas prie pagrindinių atrankinių, atvejinių ir plynųjų miško kirtimų biržių neribojami, išskyrus atvejus:”</i></p>	<p>Neatsižvelgta,</p> <p>kadangi siūlomi pakeitimai nesusiję su projekto tikslais. Šis Projektas parengtas reaguojant į atvejus, kad plynųjų sanitarinių miško kirtimų metu rekreaciniuose miškuose iškertami vertingi medžiai, pakeitimai nesusiję su šiuo siūlomu pakeitimu.</p> <p>Pastabos ir pasiūlymai, kurie nesusiję su projekto tikslais, bus apsvarstyti ateityje keičiant šį įsakymą.</p>
43.	Valstybinė miškų tarnyba, 2023-12-06, Nr. R2-4682	<p>Siūlome naikinti Miško kirtimų taisyklių 33 punktą.</p> <p>„33. Paskutinis atvejinių pagrindinių miško kirtimų atvejis vykdomas, kai gretimoje anksčiau iškirstoje biržėje miškas yra atkurtas pagal Miško atkūrimo ir įveisimo nuostatų reikalavimus ir vyraujančių tikslinių rūšių medžių vidutinis aukštis didesnis kaip 0,5 m.“</p>	<p>Neatsižvelgta,</p> <p>kadangi siūlomi pakeitimai nesusiję su projekto tikslais. Šis Projektas parengtas reaguojant į atvejus, kad plynųjų sanitarinių miško kirtimų metu rekreaciniuose miškuose iškertami vertingi medžiai, pakeitimai nesusiję su šiuo siūlomu pakeitimu.</p> <p>Pastabos ir pasiūlymai, kurie nesusiję su projekto tikslais, bus apsvarstyti ateityje keičiant šį įsakymą.</p>
44.	Valstybinė miškų	<p>Siūlome keisti 96¹.2 papunktį, išdėstant jį taip:</p>	<p>Neatsižvelgta,</p> <p>kadangi siūlomi pakeitimai nesusiję su projekto</p>

	tarnyba, 2023-12-06, Nr. R2-4682	„96 ¹ .2. IIA miškų grupei priskirtuose miškuose – 96.1, 96.2, 96.4, 96.5 ir 96.7 papunkčiuose nurodytoms reikmėms;“	tikslais. Šis Projektas parengtas reaguojant į atvejus, kad plynųjų sanitarinių miško kirtimų metu rekreaciniuose miškuose iškertami vertingi medžiai, pakeitimai nesusiję su šiuo siūlomu pakeitimu. Pastabos ir pasiūlymai, kurie nesusiję su projekto tikslais, bus apsvarstyti ateityje keičiant šį įsakymą.
45.	Valstybinė miškų tarnyba, 2023-12-06, Nr. R2-4682	Siūlome keisti 53 punktą, išdėstant jį taip: „53. Kelmų rovimas galimas nepriskirtuose saugomoms teritorijoms IV miškų grupės miškuose, esančiuose plynųjų pagrindinių miško kirtimų biržėse (išskyrus Na, Nae, Ša, Šae, U, ir P augavietėse esančias biržes) išsaugant perspektyvų pomiškį, saugomų augalų ir gyvūnų augavietes ir radavietes ir užtikrinant dirvos ruošimo ir miško atkūrimo sąlygas ir lydimo kirtimų biržėse. „	Neatsižvelgta, kadangi siūlomi pakeitimai nesusiję su projekto tikslais. Šis Projektas parengtas reaguojant į atvejus, kad plynųjų sanitarinių miško kirtimų metu rekreaciniuose miškuose iškertami vertingi medžiai, pakeitimai nesusiję su šiuo siūlomu pakeitimu. Pastabos ir pasiūlymai, kurie nesusiję su projekto tikslais, bus apsvarstyti ateityje keičiant šį įsakymą.